

Dragobete



7

Liviu și Doina  
Fleşariu din  
Domnești,  
nebosiții  
pictori iconari



8

Dansul  
„Chilabaua  
de la  
Brănești”  
va reînvia



11

Comemorare  
spre  
neuitare



12

# condeie Ilfovene

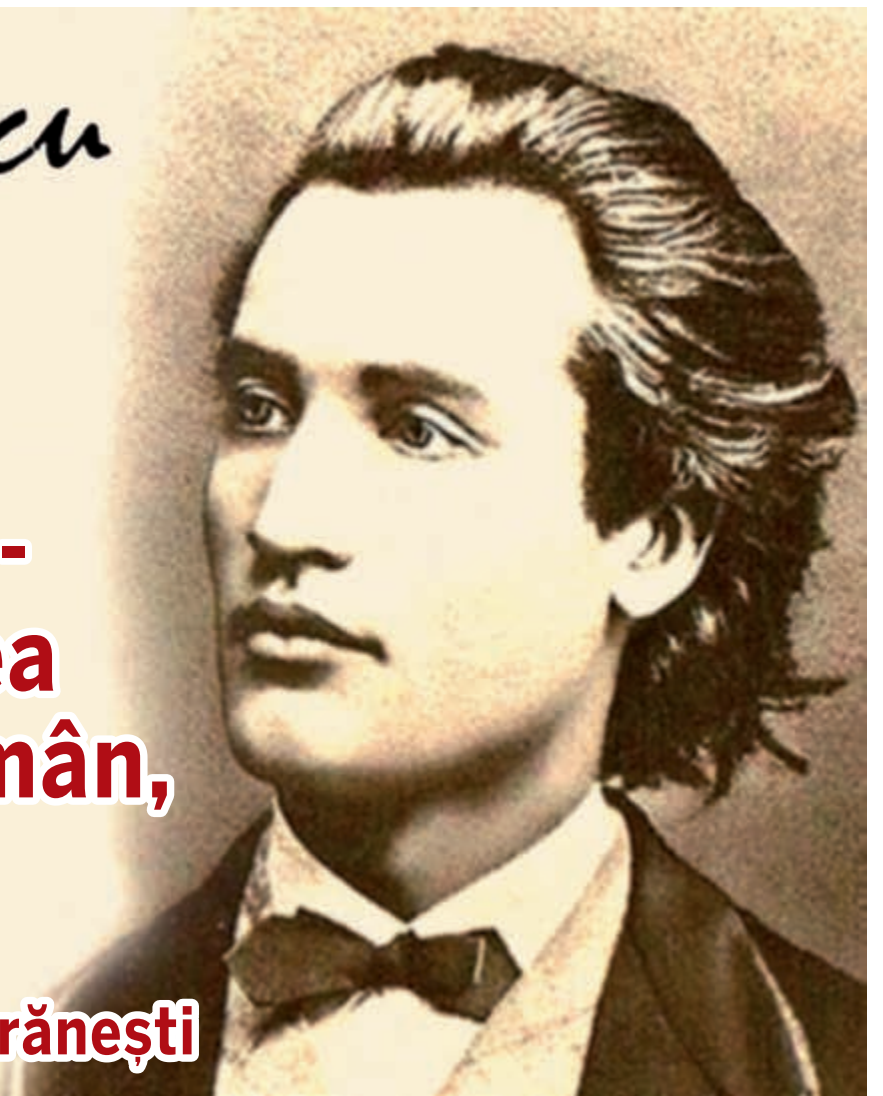
Nr. 77 | februarie 2024 | Publicație de cultură

(pagina 5)

Mihai Eminescu

**Ziua Culturii Naționale -  
174 de ani de la nașterea  
celui mai mare poet român,  
Mihai Eminescu**

**„Itinerarii Culturale Românești” la Brănești**



**De la Sturza și Bibescu  
la Al. I. Cuza**



(pagina 3)

(pagina 9)



**Școala Gimnazială  
„Prof. Ion Vișoiu” din Chitila -  
62 de ani de activitate**



## Dialog poetic româno-italian Dinu Flămând – Milo De Angelis, la Roma

**Timp Românesc**

Accademia di Romania din Roma, în colaborare cu Editura Humanitas și Raffaelli Editore și cu patronajul Ambasadei României în Italia, au celebrat Ziua Culturii Naționale printr-un „Dialog poetic româno-italian Dinu Flămând – Milo De Angelis”. Cele două mari voci ale liricii contemporane din Italia și România – Milo De Angelis și Dinu Flămând – au purtat un dialog poetic simetric cultural. Cei doi poeți au fost prezenți de criticii literari Luigi Tassoni și Smaranda Elian, cu intervenția criticului literar Marco Lucchesi, un bun cunosător al creației celor doi poeți. Demersul simbolic a ilustrat, încă o dată, nu doar capilaritatea comunicării dintre cultura română și cea italiană, ci și cunoașterea reciprocă și bogăția interpretativă care derivă din această cunoaștere. Poetul italian Milo De Angelis a publicat recent în România o antologie de poezie bilingvă: „In apnea. Poezie / În apnee. Poezii”, editată de Humanitas, cu o prefață de Luigi Tassoni și în traducerea Aurelei Firța-Marin și a Danei Barangea. Dinu Flămând, pe de altă parte, a publicat în Italia, la Raffaelli Editore, volumul „Om cu vâslă pe umăr / Uomo con remo in spalla”, tradus în italiană de Smaranda Bratu Elian. Milo De Angelis (n. 1951, Milano) este poet, scriitor, critic literar și traducător italian. Stilul său poetic se distinge prin concizie și fragmentarism care derivă din folosirea citatelor, a digresiunilor, întreruperilor, a discursurilor directe și aforismelor. Temele sale sunt recurente, fiind definite de însuși De Angelis drept „obsesii”. A publicat 10 volume de poezie la prestigioase edituri italiene (Guanda, Einaudi, Mondadori), iar în 2017, Mondadori a adunat într-un volum

din celebra colecție „Meridiani” întreaga creație poetică a lui De Angelis din perioada 1969-2015. A publicat, de asemenea, proză și două volume de eseu, precum și traduceri din creația lui Baudelaire, Claudianus, Racine, Blanchot, fiind în mod special apreciat pentru tălmăcirea dată operei „De rerum natura” de Lucrețiu. A obținut premii literare dintre cele mai importante în Peninsula: Viareggio (2005), Mondello (2011), Brancati (2011), Dessi (2016), precum și premiul Lerici Pea pentru întreaga carieră (2017).

Dinu Flămând este poet, ziarist și un premiat traducător român din limbile franceză, italiană, spaniolă și portugheză. Este traducătorul lui Fernando Pessoa în limba română și coordonează seria dedicată poetului portughez de Editura Humanitas. Ca ziarist, a lucrat la Departamentul românesc al postului Radio France Internationale (1989-2009). Ca tânăr student la Facultatea de Litere a Universității «Babeș-Bolyai» din Cluj-Napoca a fost unul dintre fondatorii Cenaclului literar „Echinocțiu”. A trăit în exil, la Paris, până în 2010. Este Doctor Honoris Causa al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad. De la debutul din 1971 a publicat peste 15 volume de poezie, traduse ulterior în franceză, engleză, spaniolă, portugheză, germană și italiană. În 2019, a fost publicat în Italia, la editura Raffaelli, volumul „Ombre e falesie – Umbre și faleze”, tradus de Smaranda Elian, iar în 2023 i-a apărut, la aceeași editură, volumul bilingv „Om cu vâslă pe umăr / Uomo con remo in spalla”. În România i s-au decernat o serie de premii prestigioase: „Mihai Eminescu”, „Nichita Stănescu”, „Lucian Blaga”, dar și Premiul Academiei Române pentru poezie. ■

## Monumente ale culturii vechi și limbii literare românești

Muzeul Național de Istorie a României a deschis de Ziua Culturii Naționale expoziția tematică „Monumente ale culturii vechi și limbii literare românești din patrimoniul MNIR. Epigrafie, paleografie, caligrafie, artă tipografică și creație literară”.

Expoziția a reunit, până pe 4 februarie, exponate extrem de valoroase din perspectivă culturală și literară, propunând o tematică sugestivă și echilibrată, despre începuturile și afirmarea culturii românești, începând cu vasul din ceramică cu inscripția de redacție greacă „Petre”, descoperit la Capidava în Dobrogea, cea mai veche atestare epigrafică a limbii române, datând de la sfârșitul secolului al X-lea, fiind și cel mai vechi exponat.

În cadrul expoziției au mai putut fi văzute cel mai vechi manuscris de cult al muzeului, reprezentativ pentru cultura veche, respectiv Tetraevanghelul slavon caligrafiat și miniat la Mănăstirea Prislop de cuviosul Nicodim de la Tismana, în anii 1404-1405, alături de un alt Tetraevanghel slavon, a treia carte tipărită în centrul tipografic de la Târgoviște, primul de acest fel din Țara Românească, de ieromonahul Macarie, sub patronajul domnitorului Neagoe Basarab, căruia îi este închinată postfața, unde se menționează, printre altele, anul tipăririi: 1512.

Secolul românesc al tipăriturilor sau veacul Luminilor (făcând abstracție de epoca brașoveană a tiparului românesc inițiat de diaconul Coresi) a continuat cu primele cărți tipărite în limba română în Țara Românească și Moldova. Printre acestea se numără „Pravila cea Mică” de la Govora (1640) - prima carte tipărită în limba română în Țara Românească, „Cazania lui Varlaam” (1643) - prima carte tipărită în limba română în Moldova, la Iași, un monument de limbă literară, care a avut cea mai largă circulație

din tot spațiul românesc medieval, „Psaltirea pre versuri tocmită”, Unieș (Polonia), 1673 - primul monument de limbă poetică românească, conținând numeroase pasaje de proză ritmată, respectiv texte și tâlcuiri ale „Psalmilor lui David”, din Vechiul Testament. Mitropolitul Dosoftei, autorul și editorul cărții, a fost unul dintre cei mai mari cărturari români, inițiatorul unor activități culturale de maximă importanță, fiind primul poet liric național, primul versificator al Psaltirii în tot Răsăritul ortodox, primul traducător al cărților de slujbă în limba română. ■



George V. GRIGORE

## Medalii relevante pentru modernizarea statului român

În ianuarie 2024, proiectul „Obiectul lunii” de la Muzeul Național Cotroceni a făcut trimitere la Alexandru Ioan Cuza, domnitorul în timpul căruia a fost realizată Unirea Principatelor Române prin dubla alegere din 5 ianuarie și 24 ianuarie 1859. Ca urmare a acestui eveniment și pentru a eluda statutul de dependență față de Imperiul Otoman, țările române au emis un important număr de medalii relevante pentru reformele de modernizare a statului român. În cadrul eforturilor de creare a unei armate puternice și de dotare a acesteia cu armament, generalul Ioan Emanoil Florescu (ministru de război), cu acordul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, a înființat Manufactura de Arme, moment care a marcat începuturile industriei de armament din România. Cu această ocazie, în 1863, a fost bătută medalia „Manufactura de Arme”. Aceasta prezintă pe avers fațada clădirii arsenalului, inscripția „MANUFACTURA DE ARME” și stema țării din 1863. Pe revers este inscripționat „MANUFACTURA DE ARME A ROMÂNIEI FONDATA ÎN TIMPUL DOMNIEI LUI ALESSANDRU IOAN I FIIND MINISTRU DE RESBEL GENERALUL IOAN: EMAN: FLORESCU. ANUL 1863 LUNA IUNIE”. Medalia „Expoziția Regională din București”, din 1865, face parte dintr-un lot de medalii

cu tematică economică, emise cu ocazia unor concursuri care aveau rolul de a încuraja agricultura și industria din România, domnitorul Unirii fiind adeptul modernizării acestei importante ramuri economice.

Aversul medaliei înfățișează bustul lui Alexandru Ioan Cuza, purtând uniformă militară, în profil spre stânga, iar sub umărul stâng, numele gravorului: A. PITTNER F. Pe revers este inscripționat central „ONORE ȘI INCURAGIARE AGRICULTUREI ȘI INDUSTRII 1865”. În jur, între două cercuri continue este inscripționat „EXPOZIȚIUNE REGIONALĂ ÎN BUCUREȘTI”. Aceste inscripții sunt încadrate de o cunună din ramuri de lauri, stejar și viță de vie, motive zoomorfe, un grupaj din snopi de spice de grâu și un plug. Proiectul „Obiectul lunii” reprezintă un tip de expunere care dezvăluie publicului, pe o perioadă determinată, componente din patrimoniul Muzeului Național Cotroceni care nu fac parte din expozițiile permanente. ■



George V. GRIGORE

## POEZII

### Rugă

Elena Otilia

Lasă-mi, Doamne, aripile să crească  
Precum crengile copacilor  
Să urce spre cer  
Pline de flori primăvara și de fructe zemoase  
toamna  
Lasă-mi, Doamne, ochii să răzbească  
Precum ochii vulturilor  
Dincolo de văzduhul cerurilor  
Ori de întunecimea oceanelor  
Lasă-mă, Doamne să pot merge  
Să cutreier toate potecile  
Pe care nimeni nu s-a încumetat  
Să pașească vreodată  
Lasă-mă să vorbesc, dar arată-mi cum să nu  
rănesc prin cuvinte  
Lasă-mă să mă cert, dar fă-mi inima să ierte  
Lasă-mă să plâng pentru insultă, dar  
învață-mă să iubesc  
Lasă-mă să greșesc, dar amintește-mi să învăț  
Doamne, ajută-mă să devin uman!

### Din fulgi de nea

Nicoleta Tudor

Din fulgi de nea se răcolesc minuni  
Spre-a ne-nălța pe valul unui vis,  
Când mici eram și ne făceam cununi  
Din crengi de brad, gătite cu dichis  
Ce vis frumos și ce frumoși eram  
Îmbujorați de bucurii mărunte,  
Căci cozonacul ce-l aveam pe masă  
Era o bogăție cât un munte  
Iar liniștea lăsată de ninsori  
Și-acum mi-alină iernile uitate,  
De ger, ferestrele dansau în flori,  
Luna le transformă în nestemate  
Ne minunăm de feeria de afară  
Cu bucuria aceea de copil  
Și așteptăm să vină ziua iară  
La săniuș să o pornim tiptil  
Frumoase erau iernile de altădată  
Nu erau coduri și alerte... ca acum...  
Ce n-aș mai da să mă trezesc deodată  
Că sunt copil... și sunt nămeți pe drum...  
(09.01.2024)

Director al Centrului Județean  
pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov  
**Alexandrina NIȚĂ**

**Condeie ILFOVENE**

Editor:  
**Centrul Român pentru Inițiativă Socială**

Editor coordonator:  
**Cătălin DRAGOMIR**

Redactor șef:  
**George V. GRIGORE**

Redactori:  
**Cristina ANGHELUȚĂ, Anica POPA,  
Iulia GEORGESCU, Marius Florin VĂDUVA,  
Alexandru LEOLEA, Livia Andreea NIȚĂ**

Foto: **George V. GRIGORE**  
Corectură: **Maria DRAGOMIR**  
DTP: **Dan DULGERU**

tipar - **www.tipografiaLM.ro**

Tel. **0371.084.001**;  
e-mail: **condeieilfovne@gmail.com**  
**ISSN 2601 - 0984; ISSN-L 2601 - 0984**  
Publicație distribuită gratuit

# De la Sturza și Bibescu la Al. I Cuza

## De la uniunea vamală (1848) la Unirea Principatelor Române (1859)

A.M. ROȘIORU

La 24 ianuarie 1859, Adunarea Electivă a Țării Românești îl alegea cu unanimitate de voturi ca domnitor pe Alexandru Ioan Cuza, domnitorul Moldovei, consfințind astfel, de facto, unirea Principatelor Române, printr-o uniune personală, un artificiu care nu intra în contradicție cu prevederile Conferinței de la Paris (1858). Evoluția țării la 4 ani de la înfăptuirea Unirii și sublinierea principalelor reforme care urmau să se realizeze sunt reflectate în mesajul pe care Alexandru Ioan Cuza l-a adresat la deschiderea Adunării Elective (sesiunea 1863-1864), pe care v-l propunem spre lectură și înțelegere mai jos, în care sunt enumerate proiectele de lege care vor fi dezbătute: legea rurală, legea electorală, legea pentru instrucțiunea publică obligatorie și gratuită, legea pentru unificarea codului civil, penal și comercial, legea pentru accesibilitatea în funcții publice, legea comunală și municipală, legea pentru organizarea sistemului militar etc. Unirea Principatelor Române a fost primul pas decisiv pentru realizarea statului unitar român. Însă unirea celor două principate a fost declanșată în 1848, când s-a realizat uniunea vamală între Moldova și Țara Românească, în timpul domniilor lui Mihail Sturdza, respectiv Gheorghe Bibescu.

A urmat apoi Războiului Crimeii (1853-1856), în urma căruia Franța, Anglia și Imperiul Otoman au ieșit victorioase în fața Imperiului Rus. În anul 1858, Marile Puteri s-au reunit în cadrul Conferinței de la Paris, finalizată cu o Convenție, care s-a referit și la problematica românească. Cu doar câțiva ani înainte de unirea Principatelor Moldova și Țara Românească, în 1856, o hartă realizată de M. Chopin și A. Ubcini, publicată la Paris, prezenta unitar regiunile românești drept Pays Roumains: „VALACHIE, MOLDAVIE,



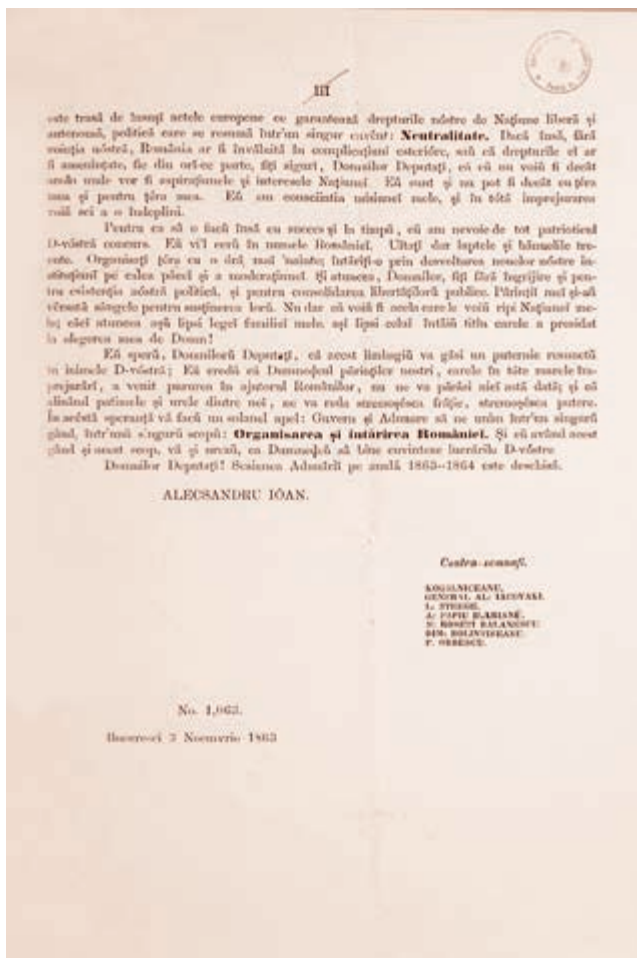
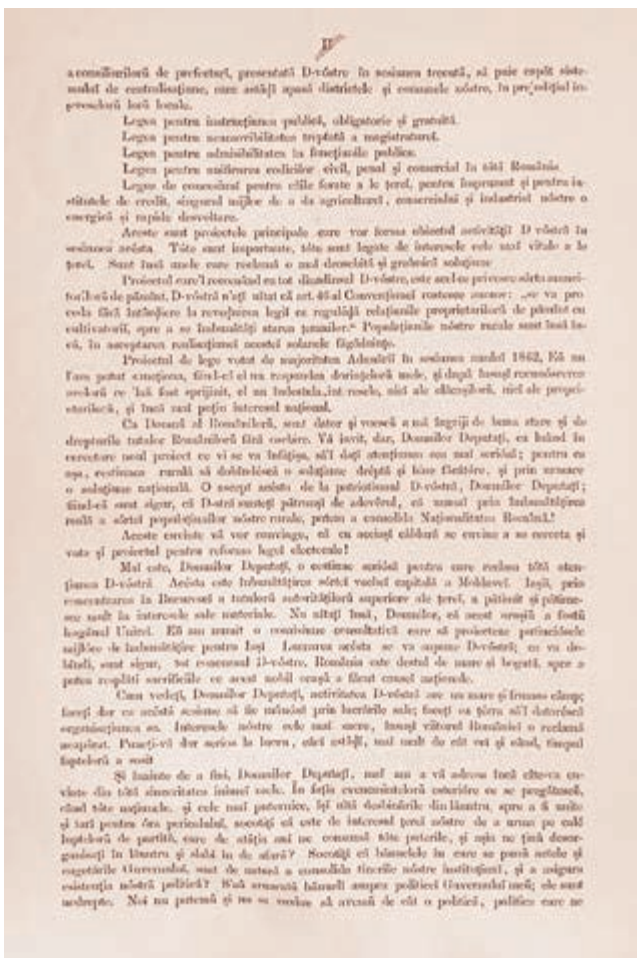
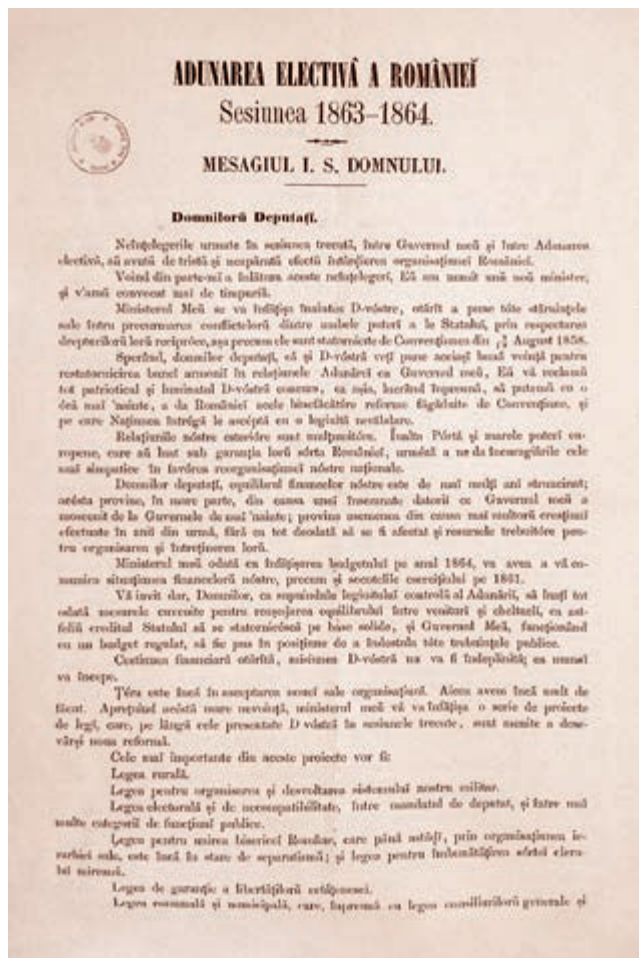
Sursa foto: Muzeul Hărților

TRANSYLVANIE, BESSARABIE. PAYS ROUMAINS”. Hartă a regiunilor istorice românești - Valahia (Țara Românească), Moldova, Transilvania și Basarabia - care, deși se află sub dominația celor trei mari imperii ale vremii (Austro-Ungar, Turc și Rus), această mențiune din titlul hărții și textele explicative ale autorilor în lucrarea din care face parte harta evidențiază unitatea de neam, istorie și limbă a locuitorilor celor patru teritorii. Granițele dintre acestea sunt trasate prin linie punctată.

Sunt menționate orașele importante din Transilvania (Klausenburg, Karlburg, Hermanstadt, Cronstadt), din Moldova, Bucovina și Basarabia (Iassy, Kischenew, Tchernovitz) și din Valahia (Țara Românească) – Bukarest, Tirgowischt. Rețeaua hidrografică are drept axă principală Dunărea cu principalii săi afluenți, printre care se disting râurile Maroso (Mureș), Motru, Aluta (Olt), Trotus, Bistritza, Moldava. Sunt accentuați Monts Carpathes (Munții Carpați), fiind menționați la granița de sud și la cea din nord-estul Transilvaniei.

Harta este inspirată după o lucrare în limba germană, deoarece denumirile localităților păstrează un accent nemțesc. Scara hărții este reprezentată în stânga jos, în miria metri și mile germane. Harta a fost publicată în lucrarea „Provinces Danubiennes et Roumaines” realizată de M. Chopin și A. Ubcini, fiind editată de Firmin Didot Freres la Paris în 1856, și se află în colecțiile Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi. ■

Sursa Arhivele Naționale



## Despre Cultură – conversații sonore, lirice și vizuale

După ce ne-a surprins cu un concert în aeroportul din Otopeni și apoi cu un concert chiar în avionul care zbură deasupra Americii, de Ziua Națională a României, Corul Național de Cameră „Madrigal - Marin Constantin”, în 15 ianuarie, a susținut la Palatul Patriarhiei concertul extraordinar „Despre cultură”. Începând cu 13 ianuarie, șapte noi evenimente au fost incluse pe agenda culturală din România. Institutul Național al Patrimoniului și Art Safari au deschis astfel anul 2024 cu o serie de evenimente dedicate Zilei Culturii Naționale. Calendarul acestor evenimente a fost următorul:

Sâmbătă, 13 ianuarie 2024, Galeriile „Madrigal – Marin Constantin”, Senatul României, Palatul Parlamentului - Expoziția „Muzică și Patrimoniu”. Publicul a avut ocazia să cunoască în avanpremieră noul proiect „Muzică contemporană românească în spații antice universale”, care, prin creații muzicale contemporane românești interpretate de Corul „Madrigal - Marin Constantin”, pune în valoare situri antice aflate în patrimoniul UNESCO. Tot la Palatul Parlamentului, Corul „Madrigal - Marin Constantin” împreună cu Institutul Național al Patrimoniului au organizat conferința „Importanța educației prin muzică și patrimoniu”, punând pe agenda publică două subiecte importante pentru școala românească: educația muzicală și educația pentru



patrimoniu. Conferința a analizat politicile publice existente în domeniu, beneficiile implicării copiilor și tinerilor în mișcarea corală, după modelul de succes al Programului Național „Cantus Mundi”, precum și impactul programelor educaționale desfășurate de Institutul Național pentru Patrimoniu. La 14 ianuarie 2024, la „Art Safari”, București, Palatul Dacia-România, Atrium a avut loc „Șezătoarea de la Ozun – atelier de cusut ii”, un eveniment care a adus tradițiile românești într-o veritabilă șezătoare culturală, organizată alături de membrele „Șezătorii la Ozun”. Publicul a avut ocazia să învețe arta cusutului iei

românești, recunoscută în patrimoniul UNESCO, de la artiste care continuă acest meșteșug străvechi. A doua zi, la Palatul Cesianu-Racovița (Casa de licitații Artmark), Institutul Național al Patrimoniului a lansat programul „RO Haereditas”, o serie de conferințe care pun bazele unei conversații la nivel național pentru protejerea, conservarea și punerea în valoare a moștenirii culturale. Programul urmărește să identifice probleme și să aducă soluții prin conversații, schimburi de idei și bune practici în mai multe orașe din țară pentru a identifica provocările pe care autoritățile naționale și locale din domeniu

le întâmpină, dar și pentru a trece în revistă ultimele noutăți în materie de restaurare, conservare și punere în valoare a patrimoniului cultural românesc.

Tot în 15 ianuarie 2024, Corul Madrigal și Institutul Național al Patrimoniului au lansat Programul „Muzică contemporană românească în spații antice universale”, cu primul episod - „Sarmizegetusa – Flăcări și roți”, o producție video care invită publicul la un exercițiu de arhitectură sonoră. Emblematica piesă „Flăcări și roți”, scrisă pentru Madrigal de compozitorul Corneliu Cezar, reconstruiește prin sunet spațiul unic al sitului dacic Sarmizegetusa Regia, parte a Patrimoniului universal UNESCO, și îi conferă noi semnificații.

Sărbătoarea Culturii Naționale a culminat cu Concertul „Despre Cultură” susținut de Corul Național de Cameră „Madrigal – Marin Constantin”, dirijat de Anna Ungureanu, avându-i ca invitați pe actorii Victoria Cociaș, Claudiu Istodor și Adrian Titieni. Evenimentul a fost un omagiu adus compozitorilor români din toate timpurile. Structurat ca un periplu prin creația românească din secolele XVII – XX, repertoriul a inclus o amplă colecție de muzică veche, modernă și contemporană autohtonă, în care sunetul unic al Corului Madrigal s-a împletit cu emoția și expresivitatea unor lucrări emblematice. ■

**George V. GRIGORE**

## „Dealul lui Eminescu”

**George V. GRIGORE**

Recunoscut în toate colțurile lumii, faimosul însemn „Hollywood” (inițial „Hollywoodland”) a fost ridicat în 1923 și avea ca principală atribuție promovarea afacerilor imobiliare, nicidecum cunoscuta Cetate a Filmului. Ulterior, în 1949, când literele erau mult prea deteriorate, autoritățile au decis să elimine ultimele patru litere („land”) și să le repare pe celelalte. Așa s-a născut marca înregistrată „HOLLYWOOD”, care nu a mai putut fi folosită fără avizul Camerei de Comerț a Hollywood-ului, care administrează și binecunoscutul „Walk of Fame”. După 1989 au apărut și la noi astfel de înscrisuri, precum cele de la Brașov (pe Tâmpa) sau Cluj (pe muntele Făget) etc.

În vara anului 1939 (la 50 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu), la comanda generalului Pion (Georgescu Pavel Ioan), Divizia 20, formată din 20.000 de soldați, a plantat pe Dealul Comja („poarta cea mare de intrare în Ardeal”) din Seini, județul Maramureș, 10.000 de brăduți, scriind pe versantul de sud-vest al vârfului Comja, cu majuscule, din specii rășinoase de silvestru și molid, numele EMINESCU. Fiind la graniță de județe, de fapt primele litere E.M.I.N. se aflau pe teritoriul județului Satu Mare, iar restul literelor E.S.C.U. erau în județul Maramureș. Inscricția se putea vedea atât din gară, cât și din piața Seiniului. Lungimea inscripției este de 116 m, iar lățimea de 32 de m. În timpul războiului, brazii au ars, dar primele litere E.M.I.N. au fost



replantate. Restul literelor - E.S.C.U. - au crescut singure. Dealului Comja i se mai spune „Dealul lui Eminescu”. Istoria acestui monument este, așadar, legată de numele generalului Georgescu Pion, care a condus lucrările de construire a liniei de fortificații „Carol II” la Poarta Someșului din Seini. Generalul a condus „Planul Maramureș”, de apărare a graniței de nord a României împotriva nemților și a hortyștilor. Pe lângă efortul militar depus, generalul Pion a manifestat preocupări culturale, printre care construirea Bisericii



Ortodoxe din Seini și construirea celui mai mare monument din țară, dedicat lui Mihai Eminescu

Surse: [dozadebine.ro](https://dozadebine.ro); [gazetanord-vest.ro](https://gazetanord-vest.ro); [cunoastelumea.ro](https://cunoastelumea.ro)

- „Dealul lui Eminescu”. Noua administrație instaurată în Ardealul de Nord în cel de-al Doilea Război Mondial a ars și a tăiat brazii Eminescu, a făcut tot ce se poate ca inscripția să nu mai fie vizibilă. Cu toate acestea, în locul lor au răsărit mesteceni și s-a mai văzut din scris. În 1955 generalul s-a întors să își vadă opera și a căzut în genunchi, spunând: „Acest monument va trebui să se păstreze fiindcă Eminescu ne-a veșnicit. El rămâne chiar dacă neamul o pieri”. Timpul și-a lăsat amprenta asupra păduricii. În 1964, localnicii au mai plantat 2.500 de molizi și pini și au curățat zona. În urmă cu 10 ani s-au mai făcut plantări. Astăzi, pădurea este în proprietatea orașului Seini și în administrarea Direcției Silvice Maramureș. Grupuri de iubitori de poezie mai urcă vara în drumeții, când mai sunt vizibile marcajele de trasee montane. Din satelit însă orice curios poate descoperi inscripția de la marginea pădurii, dar descifrabile sunt doar literele EMIN. Iar terminația ESCU se pierde în pădure și întinșii Carpați care încep din această poartă a Ardealului. În fiecare an, de 15 Ianuarie (Ziua Națională a Culturii și ziua marelui poet), asociațiile de montaniarzi organizează pelerinaj la acest monument pentru cei care cinstesc memoria marelui om și scriitor-poet venind aici și recitind din opera sa. ■

## „Itinerarii Culturale Românești” la Brănești

### Paharul cu apă (cerut de Eminescu)

Un pahar cu apă i-ar fi stins năruirea  
Un pahar cu apă i-ar fi adus fericirea  
Un pahar cu apă i-ar fi luminat fața  
Un pahar cu apă i-ar fi redat viața  
Un pahar cu apă, atât i-ar fi trebuit  
Să-i readucă viața celui năruit,  
Să-i redea speranța că a reînviat  
Din nefericirea în care era scufundat.  
Un pahar cu apă a cerut la plecarea  
Să-i păstreze gustul spre neuitare.  
Cu siguranță s-a gândit că e o zi  
De care ce-i de un fel cu el își vor aminti.  
Un pahar cu apă, izvor de mir  
Dorit pentru sfințirea sufletului său  
Atât și-a mai dorit cel cufundat în hău  
Rămas fără chibzuință în trupul său.  
Nu știu de a primit sau nu paharul  
cu apă  
Dar, a plecat acolo unde izvorul  
nu seacă  
Lăsând uimire, dramă și regrete  
în urma lui  
Și nouă ce-i mai de preț numele lui,  
al poetului.

Traian Drumcea

Printre sărbătorile începutului de an se numără și Ziua Culturii Naționale, marcată în data de 15 ianuarie, odată cu ziua lui Mihai Eminescu, de la a cărui naștere s-au împlinit, în 2024, 174 de ani. Casa Corpului Didactic Ilfov în parteneriat cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov și Asociația Culturală Brănești au marcat aceste două



importante repere culturale organizând evenimentul „ITINERARIILE CULTURALE ROMÂNEȘTI”. Printre cei care au vorbit despre identitate culturală, cultură națională și Mihai Eminescu s-au numărat prof. dr. Florin Petrescu, care a vorbit despre „Identitate și universalitate în istoria culturii române”, prof. Marius Ovidiu Sebe, care a punctat despre începuturile organizării activităților culturale la Brănești, dr. Grigore V. Grigore, redactor șef al publicației „Condeie Ilfovene”, care a dialogat cu cei prezenți despre trecerea de la lectură la cultură, prof. Carla Mihalcea, care a prezentat câteva trasee biografice eminesciene reunite sub titulatura „Porni Lucafăru”. Alexandru Răduță a vorbit despre legăturile marelui poet Mihai Eminescu cu Brăneștiul, iar prof. Simona Gabriela Luca a reliefat câteva din mesajele culturale românești incluse în programul de mobilitate Erasmus+. La Biblioteca CCD, bibliotecarul Horiana Petrescu a organizat expoziția Eminesciana (I), iar prof. Georgeta Melnic - Eminesciana (II), o expoziție de lucrări inspirate din lirica poetului.

Cu această ocazie am aflat că bunicul lui Mihai Eminescu a fost cântăreț bisericesc și Ion Popescu Pasărea (1871-1943) din Brănești - considerat cel mai mare compozitor și pedagog român de muzică psaltică - a contribuit la renovarea Casei lui

George V. Grigore



Eminescu din Ipotești și a clădirii școlii unde acesta a învățat (jud. Botoșani). Atmosfera a fost completată cu prezența bustului lui Eminescu, creat de sculptorul Stelian Bâscă, fost profesor la Școala din Dobroești și care a lăsat lucrarea în patrimoniul CCD Ilfov.

În acest context a fost premiată Revista „OTOPEANU” a Liceului Teoretic „Ioan Petruș” din Otopeni, care a obținut Trofeul Concursului județean „Revista școlară Ilfoveană”, ediția 2023. Invitat la eveniment, poetul Traian Drumcea a citit una din noile sale creații literare.



Cultura reprezintă o parte importantă din identitatea unui popor. Este de fapt limba lui spirituală. Mulțumim tuturor pentru participare și pentru faptul că au fost alături de noi, cu gândul și cu fapta, cu sufletul și cu inima, într-o așa frumoasă zi. ■

## Documentarul „Eminescu și Cernăuții”, premiat în India

Timp Românesc

Documentarul românesc „Eminescu și Cernăuții”, a cărui premieră a avut loc anul trecut la Cernăuți, Ipotești și Voluntari, a obținut locul al II-lea la Vindhya International Film Festival Madhya Pradesh – ediția 2024, din India. Premiera a avut loc cu o săptămână înaintea aniversării zilei de naștere a poetului național Mihai Eminescu, la categoria „Documentare”, secțiunea internațională, a festivalului. Filmul a fost produs de GCC Film Worldwide SRL București în regia regizorului Mihai Grosu, pe baza scenariului lui Ionel Novac. Povestea începe cu plecarea tânărului Mihai Eminescu, în 1857, de la Cernăuți, la școlile germane, viața sa școlară și se încheie cu ultima sa vizită, din Ajunul Crăciunului anului 1885. Filmul a fost finanțat integral de societatea GCC Film Worldwide SRL, București. La



festivalul de anul acesta s-au înscris peste 450 filme artistice, documentare, din peste 40 de țări. Vindhya International Film Festival Madhya Pradesh (VIFFMP) se prezintă, pe site-ul propriu, „ca un loc de întâlnire pentru regizori și oameni interesați de lume în varietatea ei, abordările diferite ale vieții, filmul ca formă de artă, mediu și instrument de exprimare socială. ■

## Periplu eminescian cu Claudia Motea

„Dacă poporul român dispare de pe fața pământului și rămâne o carte a lui Eminescu, lumea va ști cine au fost românii” - Mircea Eliade

Spun unii că este un act patriotic să reciti poezii de Eminescu. Dar unii chiar se tem de acest act artistic, spunând că s-a recitat prea mult acum 30 de ani, într-o altă epocă și nu e bine, „nu face bine la organism”. Dar poți să fii îndrăgostit de natură (cer, luceafăr, codru, lac etc.) sau de o fată frumoasă și să „te apuce” recitatul... Marile opere ale vechilor ere erau în versuri. Trubadurii „spuneau” poveștile cavaleresti tot în versuri. De ce oare? Urmărind evenimentele ce pregătesc și apoi „petrec” Ziua Culturii Naționale, am pornit să văd pe unde mai recită unul dintre puținii actori „recitatori” ai României. Este vorba despre talentata și neobosita călătoare Claudia Motea, actriță, scriitoare, regizoare, profesoară de teatru, jurnalistă, cunoscută și îndrăgită colaboratoare a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov. Pe 9 ianuarie 2024, Claudia Motea a fost prezentă la „Evenimentul Eminescian” de la Parlamentul României, cinstind printr-un moment artistic memoria poetului. „Sufletul frumos al neamului nostru se regăsește în genialitatea eminesciană, dar și în sufletul fiecăruia dintre noi! Cu Eminescu înainte!”, scria artista pe facebook. De asemenea, în data de 15 ianuarie 2024, de Ziua Culturii, a susținut la „Centrul Eminescu” de la Galeria Calderon Art Studio, un recital poetic. Cu acest prilej, a prezentat în premieră din creația sa legată de fenomenul

iubirilor eminesciene, posibil izvor de inspirație a poetului. Alături i-au fost, prin recitatori, Organizația Studenților Basarabeni și soprana Ana Cebotari. Tot în spirit eminescian, a participat la un eveniment al Asociației Culturale „Iulia Hasdeu”, organizat de Biblioteca Metropolitană din București, unde poetul a fost omagiat în cadrul evenimentului „Eminescu, contemporanul nostru!”. Cu această ocazie a fost lansat și volumul „Dor de Eminescu”, editat de Grupul Cultural Cervantes, sub bagheta scriitoricească a lui George Terziu. La Centrul Cultural „Mihai Eminescu” a avut loc, în 17 ianuarie, prima Serată „Eminescu jurnalistul – UZPR” a acestui an. Aici, prin luările de cuvânt și actul artistic a fost cinstită memoria marelui nostru poet național. În deschidere Miron Manega, vicepreședinte UZPR, a



prezentat disertația „De la Eminescu citire”, urmat de Narcis Zărnescu cu lucrarea „Eminescu – Genomul divin al poporului român”. Mihai Costin a venit înaintea celor prezenți cu studiul eminescian „Porni Lucafăru...”, iar Paula Romanescu și Ioan Necula au adus „Glăsuiri din Eminescu...”. Mezzosoprana Lăcrămioara Crihană a schimbat vibrația manifestării (acompaniată la pian de Corina Vlad-Diaconescu), aducând mai aproape universul recitativ al actorilor de la Teatrul NostruM: Daniela Bădescu, Marilena Caraghiaur, Alina Găman, Irinuka Gîju, Doina Ghițescu, Marius Ionescu, Sava Regățeanu. Scenografia a aparținut lui Beatrice Lianda Dinu. Coordonatorul activității teatrale a fost Rodica Subțirelu. Moderatorul evenimentului a fost Nicolae Vasile, iar directorul artistic... cine altcineva? – Claudia Motea. ■

George V. Grigore

## Eminescu peste tot

Pe lângă casele memoriale – casele muzeu ale lui Eminescu și Veronica, mai sunt piedici în calea uitării statuile existente. Pentru a ne face o idee, avem albumul publicat de Gheorghe Jurma și Erwin Josef Țigla, „Monumentele Mihai Eminescu”, (Reșița, Editura „Banatul Montan”, 2018) care a apărut în cadrul proiectului „România Centenar, 1918-2018” al Forumului Democrat al Germanilor din Caraș Severin și reprezintă cea de-a nouăsprezecea apariție editorială a Asociației Germane de Cultură și Educație a Adulților Reșița.

Volumul trece în revistă monumente, din țară și străinătate, realizate de mari artiști în încercarea de a descifra absolutul eminescian. Autorii inventariază fotografic monumente de for public dedicate lui Mihai Eminescu - statui, busturi, plăci memoriale, care întretin un dialog vizibil și secret cu chipul poetului, dar și cu destinul și opera lui. În ciuda eforturilor depuse, paternitatea și contextul realizării unor lucrări nu au putut fi aflate. O altă observație este legată de starea de conservare a unora dintre monumente. „Dacă fotografia și tiparul au arătat cele dintâi chipul poetului, monumentele publice au promovat în timp o imagine complexă și simbolică până la dimensiunea unui «paznic de far» al comunității cu care se identifică sau de apărător al granițelor sale” (Gheorghe Jurma, Erwin Josef Țigla, „Monumentele Mihai Eminescu”, p. 9).

Erwin Josef Țigla a străbătut toate regiunile României și alte țări precum Ucraina, Republica Moldova, Ungaria, Austria și Germania, parcurgând peste 15.000 de kilometri pentru a realiza mii de fotografii, adică tot atâtea mărturii despre spații în care există monumente și plăci comemorative dedicate lui Eminescu. Sunt în primul rând locuri speciale pe care poetul însuși le-a parcurs în viața sa, dar și altele care s-au legat în timp de viața și opera lui Eminescu. Gheorghe Jurma a scris mai multe cărți despre Eminescu și îngrijește la Reșița colecția editorială „Eminescu”. A organizat expoziții de carte de și despre Eminescu, a publicat bibliografii și cataloage cu același subiect.

### Chipul lui Eminescu – atracție pentru arta românească

Pentru arta românească, chipul lui Eminescu reprezintă o supremă atracție pentru a reuși o întâlnire profundă cu chipul geniului. Mulți sculptori au avut o ardentă preocupare pentru acest proiect. Sculptori români din toate generațiile lasă timpului lor și viitorului imaginea lui Eminescu. Dintre sculptorii care au realizat chipul geniului amintim pe Ion Georgescu, realizatorul monumentului de la Botoșani și al medalionului în relief înalt pe mormântul de la cimitirul Bellu, Oscar Han care în perioada interbelică s-a dovedit un remarcabil sculptor, cu un stil monumentalist apreciat de contemporani. El a realizat monumentul Eminescu de la Constanța, inaugurat într-un cadru festiv la 15 august 1934. Amintim aici și alte nume: Cornel Medrea, Ion Jalea, Ion Vlasiu, Ovidiu Maitec, Dumitru Pasima, Romul Ladea, Ion Faur Schmidt, Gheorghe Adoc, Ion Lucian Murnu.

În fiecare an, artiști consacrați sau tineri care bat la porțile consacării meditează – în marmură sau bronz – la chipul geniului. La noi în țară, monumentele eminesciene se înșiră de la nord la sud și de la est la vest, și în cele mai neașteptate

locuri, chiar în sate izolate, între blocuri, în fața unor instituții sau chiar într-o salină sculptată desigur, în sare, precum cea de la Slănic.

Într-un poem dedicat Statuiei lui Eminescu, Mihai Codreanu scria: „*El e statuia vie-a-ntregii nații / Și marmora-i dura-va-n nesfârșitul / Atâtor viitoare generații*”. La Sibiu, în Parcul sub Arini, se află bustul poetului, realizat din bronz de sculptorul Radu Moga (1906-1950). La inaugurarea din 1938 au vorbit scriitorii Ion Minulescu și Cezar Petrescu. Acest sculptor din Brad este mai puțin cunoscut, dar tot el este autorul unor lucrări precum: bustul lui Avram Iancu din Țebea, statuia lui Decebal din Deva, bustul lui Crișan din orașul Brad, Monumentul Unirii din Lugoj etc. După Marea Unire din 1918, toate localitățile marginale au crezut de cuviință să ridice statui poetului Mihai Eminescu: de la Dumbrăvița, Botoșani, Dorohoi, Iași, Suceava, Vatra Dornei, până la Timișoara, Oravița, Arad, Oradea, Giurgiu, Galați, Brăila. Prima statuie din România închinată poetului este cea de la Galați, realizată de sculptorul F. Storck, în marmură de Cararra. Ceremonia din orașul- port a avut loc în 16 octombrie 1911 și s-a desfășurat în prezența a zeci de personalități ale vremii printre care Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Duiliu Zamfirescu, Emil Gârleanu.

Cel dintâi monument după Marea Unire se ridică în Banat, la Sănnicolaul Mare, în 1925. Octavian Goga spunea atunci în discursul său „O graniță se păzește sau cu un corp de armată sau cu statuia unui poet legată de inimile tuturor” (p. 63). „Orașul Iași e perceput ca unul din locurile unde Eminescu este resimțit ca acasă, în Copou lângă Tei, lângă Biblioteca Centrală Universitară unde el însuși a fost director, și care astăzi îi poartă numele. Iașul este locul unde poetul a visat, a scris, a iubit-o pe Veronica Micle, a trăit prietenia cu Ion Creangă, a lucrat la bibliotecă, a participat la ședințele Junimii... Lângă bibliotecă este așezată statuia din bronz, realizată de sculptorul Ion Schmidt-Faur și inaugurată în 1929. Soclul statuii e decorat și cu două basoreliefuli inspirate de poezia eminesciană. Și în fața teiului există un bust de bronz al lui Eminescu, dezvelit în 1934, în Parcul Copou, opera sculptorului Ion Mateescu. Una dintre cele mai cunoscute și apreciate statui este cea de la București, al cărei autor este Gheorghe Anghel, amplasată în scuarul din fața Ateneului Român. Tot aici trebuie menționată efigia de pe monumentul funerar de la Cimitirul Belu, avându-l ca autor pe Ion Georgescu, cel care a realizat și bustul poetului din parcul orașului Botoșani.” (p. 91-92). Mai sunt prin țară „rătăcite” și alte statuete, singuratic sau în „grupări” de scriitori sau nume ilustre ale istoriei noastre, încercând să păstreze vie opera măiastră a poetului.

### Botoșani, orașul-muzeu dedicat memoriei marelui poet

Acum, în 2024, Mihai Eminescu și Veronica Micle au apărut ca statui în mărime naturală, ca noi atracții turistice ale orașului Botoșani – unde început amenajarea unui traseu turistic dedicat lui Mihai Eminescu. Proiectul include și statuile, în mărime naturală, ale celor doi, amplasate în locuri unde obișnuiau să se plimbe. Botoșaniul este locul unde, la 15 ianuarie 1850, s-a născut poetul Mihai Eminescu. De altfel, mare parte din Botoșaniul istoric, rămas în picioare până



Statuia lui Eminescu din Galați (Foto: Arhivă, Adevărul)

astăzi, aduce aminte de existența poetului național al românilor pe meleagurile nord-moldave. Deși Botoșaniul este de două ori pe an capitala de suflet a României, cu ocazia nașterii, dar și morții poetului, amintirea lui Mihai Eminescu nu a fost exploatată niciodată din punct de vedere turistic, în municipiul Botoșani. Tocmai de aceea reprezentanții municipalității, prin intermediul unui proiect transfrontalier, cu fonduri europene, au transformat Botoșaniul într-un oraș-muzeu memorial dedicat lui Eminescu și operei sale. Totodată prin intermediul lui Eminescu, turiștii sunt invitați să descopere Botoșaniul de altădată, o perlă ascunsă, multi-culturală și multi-entică din nordul Moldovei. Proiectul, conceput de România și Moldova este intitulat „Eminescu: o cultură, o rută, în zona transfrontalieră Botoșani-Bălți”, a fost lansat în anul 2022. Una dintre componente a fost aceea de amenajare a unor statui în Parcul Mihai Eminescu din municipiul Botoșani. Este vorba despre un grup statuar, în mărime naturală, care o înfățișează pe Veronica Micle alături de Mihai Eminescu, în apropierea lacului din parc, precum și o statuie a lui Eminescu, pe o bancă, în fața foisorului de pe dealul panoramic al parcului. Statuile au fost ancorate în platforme betonate prevăzute cu corpuri de iluminat de jos în sus, pentru a putea fi puse în evidență și pe timp de noapte. Alegerea nu este întâmplătoare, acest parc, numit Grădina Publică „Vârnav” pe vremea lui Eminescu, era locul preferat de plimbare și meditație al poetului. În 1887, Veronica Micle a venit să-l vadă pe Eminescu și a stat 12 zile în oraș, plimbându-se cu poetul prin acest parc. Totodată, prin locurile cu rezonanță istorică ale vechiului Botoșani, cu superbe clădiri de secol XIX și început de secol XX, au fost amplasate aproximativ 100 de bucați de plăci din piatră naturală pe care au fost inscripționate cele 98 de strofe ale poeziei „Lucașfăru”. Pe placa cu numărul 99 au fost inscripționate date despre această capodoperă, iar pe cea cu numărul 100 - informații despre poet. Acestea li se adaugă hărți, stâlpi multimedia cu locurile de vizitat și cu zonele

frecventate de Eminescu, inclusiv terasee sau primul său loc de muncă, respectiv teatrul unde a jucat și a fost sufleur. În 26 octombrie 2017, fostul șef al Poliției Rutiere, Dumitru Zmău, a făcut posibil ca județul Botoșani să aibă statuile poetului nepereche și a femeii pe care a iubit-o. Monumentul a fost comandat undeva în luna octombrie a anului anterior, iar locul ales de „creatorul” său a fost malul iazului Loești. Dumitru Zmău spune că nu își dorește ca prin aceste sculpturi să stârnească polemici pe marginea „lacului lui Eminescu” și arată că dovadă stă o scrisoare a lui Matei Eminescu, un frate al poetului, care povestea că Mihai, când revenea de la Viena, obișnuia să meargă pe iazul Loești la vânătoare de rațe. Monumentul a trecut prin mâna a doi artiști, fiind început de botoșăneanul Florin Grosu și dus la capăt de un tânărul sucevean, Ionel Crășmaru. „Am zis că toate faptele „rele” pe care le-am făcut să fie o mântuire în fața cugetului meu ca om și să fac altceva. Poate uneori vrei să-ți cumperi un lucru foarte scump și puteai să-l faci cu banii aceștia. Dacă pot să las ceva, să rămână după mine”, ne-a spus Dumitru Zmău, proprietarul iazului Loești. Locul unde au fost amplasate cele două sculpturi poate fi vizitat de oricine, oricând, chiar dacă este pe proprietate privată. Dar cum povestea de dragoste eminesciană continuă, într-un fel, a apărut și Monumentul Veronicăi Micle, muza marelui poet, amplasat în scuarul lui Mihai Eminescu din centrul capitalei Republicii Moldova, Chișinău. Astfel, Veronica Micle îi va fi mereu alături, cel puțin în scuarul Mihai Eminescu, recent renovat. Aici a fost amplasat monumentul poetei, la doar câțiva pași distanță de cel al lui „Bădița Mihai”. Micle, așezată pe o bancă, în așteptarea lui Eminescu, cu o scrisoare de dragoste pe care o ține timid în mână - astfel a fost înfrunțată poeta de sculptorul Veaceslav Jigličchi. În afară de evenimentele culturale și comemorative, poetului Mihai Eminescu i-au fost dedicați doi ani UNESCO: în „Cartea Recordurilor” a fost înregistrat poemul *Lucașfăru* - cea mai lungă poezie de dragoste, iar în Catalogul NASA al planetelor mici figurează acum și „Planeta Eminescu”. Manuscrisele sale, în 46 de volume și aproximativ 14.000 de file, au fost dăruite de Titu Maiorescu în 1902 Academiei Române. În 1948, Eminescu a fost ales membru post-mortem al Academiei Române. ■

Surse: [litero-mania.com](http://litero-mania.com); [scena9.ro](http://scena9.ro), [revistaromaniamare.ro](http://revistaromaniamare.ro); [dcnews.ro](http://dcnews.ro); [matricea.ro](http://matricea.ro); [istoria.ro](http://istoria.ro); [adevarul.ro](http://adevarul.ro); [observatornews.ro](http://observatornews.ro); [basilica.ro](http://basilica.ro); [wikipedia.org](http://wikipedia.org)

George V. GRIGORE



## „Transhumanța”, inclusă în patrimoniul UNESCO



Drumul oilor „la Bărăgan”, comuna Dragoslavele, jud. Arges.  
Foto: Lucian David (octombrie 2014)

La sfârșitul anului trecut, „Transhumanța” a fost inclusă în patrimoniul UNESCO. Decizia a fost luată în 5 decembrie 2023, la cea de-a 18-a sesiune a Comitetului interguvernamental pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial care a avut loc în Botswana. Dosarul multinațional „Transhumanța - strămutarea sezonieră a turmelor” a fost depus în martie 2020 de România, împreună cu alte nouă țări – Albania, Andorra, Austria, Croația, Franța, Grecia, Italia, Luxemburg și Spania. Din partea României, la dosar au fost atașate 22 de cereri din partea mai multor instituții de cultură, primari, crescători de oi etc., printre care Facultatea de Științe Agricole, Industrie Alimentară și Protecția Mediului din cadrul ULBS, Asociația Generală a Mărginenilor, Institutul de Cercetare – Dezvoltare pentru Montanologie din Cristian (Sibiu) sau Complexul Național Muzeal ASTRA. Actualul dosar este o extensie a elementului „Transhumanța, strămutarea sezonieră a turmelor de-a lungul traseelor migratoare în zona mediteraneană și în Alpi”, înscris în Lista UNESCO în 2019 de Austria, Grecia și Italia. Dincolo de deplasarea turmelor, practică milenară încă de pe vremea Imperiului Roman, transhumanța reflectă și relațiile complexe dintre oameni, animale și ecosisteme. Aceasta implică ritualuri și practici sociale, îngrijirea și creșterea animalelor, gestionarea terenurilor, pădurilor și resurselor de apă și gestionarea pericolelor naturale.

Transhumanța altitudinală și latitudinală a turmelor de oi pentru iernat, o fază avansată a păstoritului, apărută din necesitatea folosirii eficiente a pășunilor și a fânețelor situate la mare distanță de satul de origine al oierilor (cf. Lucian David), a influențat și practicarea unor meșteșuguri și ocupații asociate: fabricarea de obiecte necesare la stână, a articolelor de îmbrăcăminte specifice, a unor instrumente muzicale, a comerțului cu produse specifice, a elementelor de arhitectură țărănească, de la anexele stâniilor, la locuința temporară și până la gospodăriile complexe sau la așezări agropastorale specifice. Păstoritul este parte a unei economii țărănești care, în ansamblu este sustenabilă și prietenoasă cu mediul, având și funcția de echilibrare psihologică prin ritualurile asociate. Astfel, transhumanța a creat cadrul de performare a unor ritualuri, ceremonii, tradiții populare, evenimente sociale specifice, dintre care cele mai importante, cu ecou în comunitate, sunt sărbătorile pastorale. În calitatea lor de obiceiuri care însoțesc ocupația tradițională a oieritului, acestea marchează momentele esențiale din desfășurarea activităților pastorale. Ziua de 23 aprilie, sărbătoarea religioasă închinată Sfântului Gheorghe, considerat patronul păstorilor, simboliza în calendarul popular începutul anului pastoral, atunci erau formate turmele și apoi acestea urcau la stâna din munte. Transhumanța este ce-al de-al zecelea element înscris de România în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității. ■



„Casa ciobanilor” în transhumanță, comuna Balotești, jud. Ilfov.  
Foto: Lucian David (februarie 2015)

Alexia-Maria Juncu, studentă FPSE

## DRAGOBETE

La 24 februarie, românii sărbătoresc ziua lui Dragobete, zeul tinereții, al veseliei și al iubirii din Panteonul Autohton. Dragobete este asociat cu Cupidon (zeul dragostei în mitologia romană) și cu Eros (zeul iubirii în mitologia greacă), fiind considerat fiul Babei Dochia.

În Moldova se crede că Dragobete este protectorul păsărilor, fiind o sărbătoare legată de fertilitate, fecunditate și de renașterea naturii, semnificația sărbătorii fiind conexiunea dintre păsări, vegetație și oameni cu natura în plină dezvoltare.

În folclor s-au mai înregistrat și alte denumiri pentru această sărbătoare - „Ioan Dragobete”, „Drăgostitele”, „Sânt Ion de primăvară”, „Cap de primăvară”/ „Cap de vară”, „Logodnicul păsărilor”, „Dragomiru-Florea”, „Granguru”, „Năvălnicul”.

Dragobetele tradițional se sărbătorește pe 24 februarie și se află în preajma zilelor Babei Dochia și a echinocțiului de primăvară, deși întreaga perioadă, de la mijlocul lui februarie până la începutul lui martie, stă sub semnul Dragobetelui (mai ales în sudul României).

Pe vremuri, în ziua de Dragobete, grupuri de fete și băieți cutreierau pădurile și luncile căutând flori de primăvară (ghiocei, vioarele, tămăioasă) și fragi înfloriți. La ora prânzului, fetele alergau înapoi spre sat urmărind de câte un băiat, obicei numit *zburătorit*. Dacă băiatul o prindea, iar fata îl plăcea, atunci se sărutau în văzul tuturor. De aici provine expresia *Dragobetele sărută fetele!*, Dragobetele fiind un prilej pentru a-ți afișa dragostea în fața comunității.

Printr-o Wikipedia.org, se crede că de Dragobete:

- bărbații nu au voie să supere femeile, căci îi va aștepta o primăvară cu ghinion, iar fetele au datoria de a se înveseli în această zi, pentru a avea parte de iubire întreg anul;
- tinerii care formează un cuplu trebuie să se sărute în această zi dacă vor ca iubirea lor să rămână vie de a lungul întregului an;
- nu ai voie să plângi, deoarece lacrimile sunt aducătoare de necazuri și supărări întregul an;
- nu sunt permise țesutul, cusutul, lucrările câmpului, treburile grele ale gospodăriei, în schimb, curățenia este permisă, fiind considerată aducătoare de spor și prospețime. ■

Foto: Muzeul Național al Țăranului Român



George V. GRIGORE, Antuanela ROȘIORU

## Liviu și Doina Fleșariu din Domnești, neobosiții pictori iconari

George V. GRIGORE

Pe teritoriul comunei Domnești (jud. Ilfov) aveam să întâlnesc o familie de artiști. Pornisem cu echipa Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, spre a face așa numitele „fișe” de localitate. Adică să aflăm care sunt „punctele” forte ale culturii și spiritualității locale; să știm care sunt meșteșugarii, artiștii, scriitorii, oamenii de bine și obiectivele turistice, artistice sau spirituale ale locului. Așa am aflat că la Domnești își are atelierul de artist cunoscutul pictor de icoane Liviu Fleșariu (situat pe str. Uverturii, la nr. 13), unde lucrează și creează alături de soția sa Doina și de fiica sa.

Printre icoanele expuse la sediul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov (din Str. Ernest Juvara, nr. 3-5, sect. 6, București) sunt câteva ale cunoscutei familii de pictori din Domnești. În cadrul multor expoziții de specialitate, familia Fleșariu expune la vânzare obiectele realizate. La standul lor veți găsi crucifixuri din lemn,



crucifixuri pictate cu grâu, figurine din lemn pictate, „globuri” făcute din lână sau picturi cu tematică religioasă.

Liviu Fleșariu lucrează icoanele în lemn, modelându-le forma și rama, iar Doina le pictează, oferindu-le botezul culorii.

„Fac icoane pe sticlă din zona Ardealului. Iau lemn de fag din apropiere de la Curtea de Argeș. Fiecare obiect pe care îl fac are o poveste. Toate sunt făcute manual”.

Icoanele nu sunt foarte scumpe, fiind pictate pe sticlă. Majoritatea imaginilor pictate au temă religioasă, celelalte - teme populare. Dacă urmăriți standul sau expoziția lor, veți vedea că lucrările au un farmec aparte, care atrage și uimește. Ce mai poate fi nou la o icoană? Și totuși... ■

## Atelier de pictură și desen la Casa de Cultură „Doamna Chiajna”

Casa de Cultură „Doamna Chiajna” din localitatea cu același nume anunță că, din toamna anului 2023, instituția are un nou atelier de pictură și desen.

„Arta este o imensă deschidere spre tot ceea ce este posibil”, a spus Victor Hugo. Indiferent dacă sunteți un începător curios sau un artist experimentat care caută să-și îmbunătățească abilitățile, atelierul de desen și pictură vă așteaptă pentru a vă îndeplini visurile artistice. Adresa la care trebuie să veniți pentru înscrieri este la sediul Casei de Cultură Doamna Chiajna, din str. Păcii nr.75.

Astfel vom descoperi împreună potențialul creativ al fiecăruia și putem să începem



călătoria în lumea fascinantă a artelor vizuale! Orarul atelierului este următorul: luni, între orele 17.30 și 19.00, iar vineri, între orele 16.30 și 18.00.

Pentru mai multe detalii: artist și coordonator Alexandra Anghel - 0736.710.217 ■

## 15 februarie – Ziua Națională a Lecturii

Începând din 2022, în data de 15 februarie, în România este sărbătorită Ziua Națională a Lecturii. Semnificația istorică a alegerii acestei date este legată de data de naștere a două personalități culturale marcante, cu rol semnificativ în dezvoltarea educației românești și în promovarea lecturii - Titu Maiorescu (politician și critic literar, fondatorul societății literare Junimea) și Spiru Haret (matematician și ministru al Educației, cunoscut pentru dezvoltarea sistemului educațional modern al României). Potrivit legii adoptată în 2022, pentru încurajarea lecturii, muzeele, bibliotecile publice și instituțiile cu atribuții în domeniile educației și culturii pot acorda asistență de specialitate pentru manifestările organizate cu ocazia Zilei naționale a lecturii.

Inițiatorii legii și-au argumentat stabilirea acestor zile pe baza statisticilor naționale și europene referitoare la obiceiurile de citit, care arătau că românii, în special copiii și tinerii, „citesc foarte puțin”: „68,5% dintre români nu au citit măcar o carte în ultimul an, 20% dintre români citesc o dată pe lună și 8% citesc zilnic. 38,7% dintre

persoanele de 15 ani nu înțeleg ceea ce citesc, 40% este rata analfabetismului funcțional în România și aproape 50% dintre absolvenții de studii liceale nu promovează examenul de Bacalaureat și au dificultăți la Evaluările naționale”, se arată în nota de fundamentare. Rezultatele Barometrului de Consum Cultural 2022 indică o modificare a practicilor de lectură a cărților (în general) de la 61% cel puțin o dată pe an în anul 2019 la 56% în format tipărit, respectiv 28% în format electronic, în anul 2022. De asemenea, este semnalată și o modificare a practicilor de lectură a ziarelor și revistelor, care au trecut în format online, de la 57%, respectiv 58% cel puțin o dată pe an în format tipărit în anul 2019 la 77% în format tipărit și online în anul 2022.

În ceea ce privește creșterea utilizării internetului pentru citirea de cărți, manuale, articole etc., s-a constatat o dublare de la 24% cel puțin o dată pe an în anul 2019 la 47% în anul 2022, în paralel cu o scădere a mersului la bibliotecă pentru a citi sau împrumuta cărți de la 28% cel puțin o dată pe an în anul 2019, la 17% în anul 2022. ■



Foto: Barometrul de Consum Cultural 2022

## Bianca Nicola Gheorghe din Afumați, tânără speranță a muzicii populare

Aflat în colectivul de organizare a evenimentelor dedicate sărbătorilor de iarnă din județ, organizate la Mogoșoaia, am primit ca sarcină să „introduc” printre excelențele momente coregrafice ale Ansamblului „Doina Ilfovului” din orașul Buftea (coordonat de maestrul coregraf Daniela Mândroc), o tânără speranță a muzicii populare ilfovene: Bianca Nicola Gheorghe. Până aici, nimic neobișnuit, dar, după ce a urcat pe scenă, tânără noastră a „încins” spiritele și a reușit să-i prindă pe spectatori într-o horă românească. Eleva de 12 ani, din Afumați, are o voce deosebită și atent lucrată. Talentul i-a fost descoperit la grădiniță, de educatoarele Nicoleta Posea și Mădălina Bala, care i-au remarcat pasiunea cu care cânta. La 5 ani a participat la festivalul „Zâmbetul Copilăriei”, din regiunea București-Ilfov, unde a cântat piesa „La oglindă” și a câștigat Premiul I. A continuat să se pregătească cu unchiul Vlad Gheorghe, care o pregătește din punct de vedere muzical. În cei șapte ani de la debut, Bianca a participat la peste 150 de concursuri, festivaluri naționale și internaționale, unde a fost premiată.



Despre modele și sursele de inspirație spune că sunt cele apreciate de public: „Sursele mele de inspirație în muzică sunt artiștii valoroși din folclor. De exemplu, Theo Rose și Andra sunt modelele mele de artiste îndrăgite de publicul din România. Am textieri și interpreți care mi-au încredințat creațiile lor, să le interpretez. Am cinci cântece proprii înregistrate”.

Cum face față provocărilor din cariera artistică? „Sunt eforturi financiare mari făcute de părinți, pentru promovare. Sunt gestionate destul de bine, pentru ca eu să am parte de apariții la televiziunile de profil din România. Particip la numeroase evenimente culturale-artistice, dar și caritabile, pentru că îmi place să văd că pot alina suflete care au nevoie de ajutor. Am avut întotdeauna oameni care m-au iubit și m-au promovat în spectacole, evenimente, festivaluri. Sunt artiști care m-au încurajat să merg pe acest drum. Din micile câștiguri la evenimente mi-am achiziționat câteva costume populare autentice”.

Ce poate aduce viitorul pentru tine, pentru tradițiile noastre deosebite? „Viitorul carierei mele artistice îl văd frumos. Aș vrea să urc pe scena emisiunii „Tezaur Folcloric” în calitate de interpretă, pentru că am avut bucuria de a urca pe această scenă, dar în calitate de dansatoare în „Ansamblul Perinița” din Otopeni. Proiectul meu pe termen lung este să studiez la Conservatorul și să îmi fac școala mea de muzică, deoarece aș vrea să împărtășesc acest dar și altor copii. Alt vis este să particip la Emisiunea „Vedeta populară” de la TVR 1 și să câștig acest concurs”.

Cel mai important moment ca artist, pentru tine, care crezi că a fost? „Cel mai memorabil moment din cariera mea artistică a fost când am cântat în seara de revelion la o televiziune, alături de artiști mari din muzica românească”.

Cui vrei să mulțumești pentru această carieră pe care o ai acum? „Dezvoltarea artistică este datorată unchiului meu, Vlad Gheorghe, tatălui meu și mamei mele. Încă de mică participam la repetițiile tarafului tatălui meu și așa am cultivat simțul muzical. De un an sunt solistă în acest taraf și particip la numeroase evenimente private. Mama mea îmi alege piesele adecvate vârstei, ea fiind o iubitoare de muzică populară. Recent mi-a compus și versurile unui cântec – „Hora de la Afumați”, un cântec dedicat oamenilor din comuna natală”.

Urându-i Biancăi Nicola Gheorghe un an 2024 plin de realizări și multă sănătate, aplaudăm curajul ei de a continua pe un drum care merge numai în sus, către succes! ■

George V. GRIGORE



# Școala Gimnazială „Prof. Ion Vișoiu” din Chitila - 62 de ani de activitate



Școala Gimnazială „Prof. Ion Vișoiu” din Chitila a marcat, în zilele de 22 și 23 ianuarie 2024, 62 de ani de educație în comunitatea chitileană, un bun prilej de reflecție asupra trecutului, prezentului și viitorului în educație. Pe 22 ianuarie a avut loc conferința „Inteligența artificială în educație – de la utopie la realitate”. După mesajul de întâmpinare, prof. Ștefania Duminiță, directorul școlii, a prezentat raportul „Școala Gimnazială „Prof. Ion

Vișoiu” – realizări și perspective”. Au urmat intervențiile invitaților: prof. Sorin Ion și prof. dr. Florin Lisandru, secretari de Stat în Ministerul Educației, prof. Adriana Stoica, inspector școlar general ISJ Ilfov, prof. dr. Cristina Petre Ghiță, inspector școlar general adjunct ISJ Ilfov, Alexandrina Niță, director CJCPCT Ilfov, Emilian Oprea, primarul orașului Chitila, Costel Andrei, viceprimarul orașului Chitila, prof. Rada Dumitru, inspector

școlar ISJ Ilfov, prof. dr. Nicoleta Stănică, inspector școlar ISJ Ilfov, Ana Maria Andrei, președintele Consiliului Consultativ al Părinților și Georgeta Nenciu, președintele Fundației „Prețuiește Clipa”.

Conferința „Transformarea învățării: de la neuroștiințele cognitive la inteligența artificială generativă (GenAI)” a fost susținută de prof. univ. dr. Lucian Ciolan și urmată de o sesiune de întrebări și răspunsuri.

Prof. univ. dr. Anca Nedelcu a prezentat lucrarea „O nouă pedagogie pentru o nouă generație”, urmată de întrebările și răspunsurile aferente. A mai fost o serie de intervenții ale participanților, sub semnul „Amintiri despre trecut și proiecții către viitor”, care a încheiat lucrările acestei manifestări de amploare. Participanții au mai avut parte de o „Monografie” a școlii,

realizată de prof. dr. Ioan Gheorghisor, prof. Dragoș Ghinea, prof. Rori Gheorghisor și prof. Gabriela Gheorghe. Pe 23 ianuarie, în cadrul proiectului „Viitorul și trecutul sunt a filei două fețe”, au avut loc o prezentare a istoricului școlii și o prezentare a importanței zilei de 24 ianuarie, Ziua Unirii Principatelor Române, urmate de concursul transdisciplinar „Unirea națiunea a făcut-o”. Simbolic, la final, elevii s-au prins într-o Horă a Unirii frățești, horă a regisirii și a bucuriei. ■



## CREAȚII ALE ELEVILOR LICEULUI TEORETIC NR. 1 PERIȘ

Patru eleve ale doamnei profesoare Florina Elena Popescu de la Liceul Teoretic Nr. 1 din Periș ne-au transmis din creațiile lor literare. Vă invităm să le lecturați și Dvs.



### Lunile anului

Alexandra Vlad (clasa a V-a)

Ianuarie prima în calendar,  
Numit și Gerar.  
Ne aduce îngheț mare  
Și multă ninsoare.

Februarie, el e Făurar,  
Cea mai scurtă în calendar.  
Așteptăm cu nerăbdare,  
Luna următoare.

Martie a sosit iar,  
Cu căldură și mult har.  
Denumit și mărtișor  
Ne-a fost tare dor.

Aprilie a sosit,  
Eu îi zic bine ai venit!  
Aduce tril de pășărele,  
Vrabieț, rândunele.

Mai este numit Florar,  
A 5-a lună-n calendar.  
Ne aduce flori o mie,  
Răsete și bucurie.

Iunie luna preferată,  
A sosit soarele-n dată.  
Toți copacii au înflorit,  
Vară bine ai venit!

Iulie cu mult soare,  
Fie munte, fie mare.  
În vacanță noi plecăm,  
Toți să ne bucurăm.

August zis și gustar,  
Roade multe și nu doar.  
Are multe zile fierbinți,  
Bucurați-vă și zâmbiți!

Septembrie numit Răpciune,  
Aduce fructe și legume.  
Iar ruginită toamnă,  
Ne cheamă iar la școală.

Octombrie numit Brumărel,  
Este și un pic rebel.  
Aduce ploaie și mult vânt,  
Brumă rece pe pământ.

Noiembrie numit Brumar,  
Brumărel mi-e văr primar.  
Pregătesc iarna ce vine,  
Bucurați-vă de mine.

Decembrie numit și Undrea,  
Aduce primii fulgi de nea  
Cu nămeți mari de catifea.  
Asta este luna mea!

### Bunătați

Amalia Drumașu (clasa a V-a)

Castravetele e verde  
Floarea galbenă și-o pierde  
Atunci când se coace  
Și mare mare se va face

Surorile cireșe  
Cresc mari și leneșe  
Toata ziua în parc  
Niciodată nu se împac

Cartofii stau în pământ  
Zici că-s în mormânt  
Niciun sunet nu fac  
Morți se prefac.



Morcovul cu-a lui coroană  
Dulce ca o bomboană  
Portocaliu ca soarele  
Apare în toate ziarele.

Căpșună, căpșunică  
Este cea mai unică  
Cu pălărioara-i verde  
Din stoloni ea nu se vede

### Anotimpurile

Denisa-Elena Vasile (clasa a V-a)

Iarna vine-n fuga mare  
Și ne-aduce ninsoare,  
Fulgii mari ca de vată  
Mângâie pământu-n dată.

Mici stelute argintii  
Cad ușor pe plop,  
Învelindu-i grațios  
Într-un mare strat pufos.

Primăvara vine-n dată  
Cu mireasma parfumată,  
Mângâiată de căldură,  
Stă pașnic întreaga natură.

Ghiocelul încet iese  
Și se simte tot mai vesel.  
Un sunet lin e-n livezi  
Cântă soarele prin crengi.

E vară, pretutindena e vară  
Toți copiii stau pe-afară,  
Lanuri lungi și aurii  
Sunt pe tot câmpul, să știi!

Pe cerul mare și senin  
Sunt numai păsări mii și mii.  
Toată lumea este-n roz,  
Când afară-i cald, frumos.



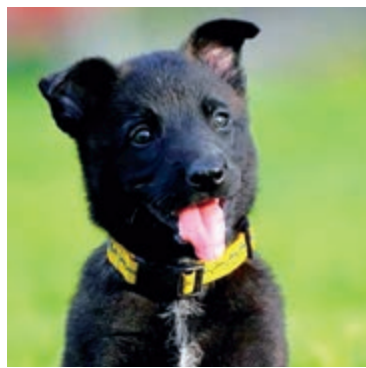
Cerul parcă e de plumb  
Atunci când vine toamna,  
Culegem lanul de porumb  
Pentru că vine iarna.

Copacii sunt portocalii  
Veseli ei de fel,  
Cu haina subțirică  
Pregătiți bine de ger.

Patru anotimpuri avem  
Toate-s diferite,  
Unu-i plin numai de ger,  
Altul e fierbinte ...

### Coacăză

Amalia Drumașu (clasa a V-a)



Afară este toamna. „Coacăză” este un cățeluș abandonat pe stradă. De obicei, de dimineață se ducea în spatele unui restaurant din apropiere și cauta prin gunoi după mâncare, dar astăzi s-a trezit într-o casă! Coacăză credea că visează, dar era adevărat. În timp ce dormea, o femeie l-a luat și l-a adus în casa ei. Acum avea o zgardă roșie, cu lăbuțe negre imprimare pe ea și un clopoțel argintiu. Mâncă de trei ori pe zi și avea și câte o gustărică dacă învața un truc nou. De dormit, dormea într-un culcuș vișiniu. Totul decurgea perfect, până într-o zi, când ieșise cu stăpâna în parc. Ea l-a lăsat pe Coacăză să se joace singur. Alergând după o veveriță, s-a luat cu joaca, fără să-și dea seama că nu își mai vede stăpâna. A căutat și a tot căutat, dar aceasta era de negăsit. Supărat s-a pus lângă o bancă. În dimineața următoare Coacăză a încercat să dea de stăpâna lui, dar din nou nu a reușit. Așa că a pornit în căutarea mâncării. Era frig și începuse să plouă. Din fericire a găsit o cutie cu o păturică. Ce noroc a avut! Ploaia se oprise. A dat de niște resturi. Asta e tot ce avea. Era speriat și murdar, iar mașinile mișunau și împrășcau apa peste tot. I se agățase zgarda într-un gard și s-a rupt. A mers el cât a mers și i s-a părut că a mai văzut drumul acesta, îi părea...cunoscut! A alergat și a tot alergat până a ajuns unde voia, adică la stăpâna lui! A lătrat și a zgâriat ușa până când aceasta i-a deschis. I-a sărit în brațe și nu-i venea să creadă că a ajuns, din nou, acasă! De atunci Coacăză a fost mult mai atent și nu ezită nici o clipă să-și arate iubirea față de stăpâna lui!



### Mama

Miruna Badea (clasa a VII-a)

Stau ca proasta și tot plâng,  
Că aș vrea să îi tot spun,  
Cât o iubesc și țin la ea,  
Mama, căci despre ea e vorba.

Știu că ea va deceda,  
Dar oare, cine se va închina?  
Cu durere o fac chiar eu, fiica sa.  
Mă doare foarte tare,  
Și încerc să las de-o parte gândul,  
Că în Rai ea va pleca.

Dacă chiar se va ntâmpla,  
Doamne, ai grijă de ea!  
Te rog din suflet, să o aperi de păcate,  
Pân' acolo în drum spre Rai,  
Vreau să știu că-i este bine,  
Chiar de nu-i voi putea ține,  
Măinile în poala mea,  
Să-i pup fruntea și să-i zic,  
„De ce mama tocmai tu?!”

Dă-mi un timp și numai unul,  
Că mai mult nu poate duhul,  
Să îi pot jura credință,  
Pentru propria ei ființă.

Vreau să-mi lași doar un minut,  
Nu-mi doresc nimic mai mult,  
Vreau să stau în brațele-i  
Și să plâng până-mi răsuflesc,  
Ultima dorință a ei.

Să nu-mi sune telefonul,  
Nu-mi doresc s-aud sonorul,  
Să aud cum mi se spune,  
„Îmi cer scuze...”, nu-i pe bune!  
Nu se poate așa ceva!  
Lumea mea s-a stins,  
Și pe mine m-a cuprins,  
Val nemernic ce-mă doboară,  
Inima ce îmi este goală.

Vreau să cred că-i doar un vis,  
Și apelul l-am respins,  
Totul să fie un joc,  
Nu vreau, nu îmi doresc,  
Să aflu ce se va-ntâmpla în rest,  
Vreau să uit de tot ce n-am,  
Să mă bucur de ce am.

Vreau în liniște deplină,  
O lumină să se aprindă,  
Și cu-o șoaptă să m-aline,  
Vocea caldă a mamei mele,  
Vreau s-aud iar cum îmi cere,  
Orice ar fi, doar de mă roagă,  
Mă poruncă de îndată.

Fiindcă acum în pace șede,  
Și-mi doresc să țină minte,  
Ultimile-mi cuvinte,  
„Sunt lângă tine, mama dragă!”



### Prietenia

Miruna Badea (clasa a VII-a)

Am avut prietenii,  
Câte n-a avut o țară,  
Și n-am să te mint, au fost  
Și unele de-o vară,  
N-am vrut să le pierd pe-acelea,  
N-am putut să fac mai mult.

E frumos unde-i plăcere,  
Fericirea-i doar un gând  
Atunci cei ce-au fost aproape,  
Sunt motivul de-l plângi.

Au mai fost prietenii,  
Și de-o viață-ntreagă,  
Care au durut mai mult  
Odată ce se terminară.

Prietenia-i lucru valoros în viață,  
Dar depinde și de față,  
Că de spate nu mai spunem,  
Vai, ce viață!

Toți avem mai multe fețe,  
Personalități anume,  
Selectăm din fiecare,  
În funcție de nume.

### Te-am avut și n-am văzut

Miruna Badea (clasa a VII-a)



Te-am avut și n-am văzut,  
Că erai totul pentru mine,  
Aveam tot ce-e nevoie,Â  
Chiar aproape, lângă mine.

Și n-am văzut că tu,  
Ți-ai dat silința să observ,  
Că tu ești totul pentru mine,  
Iar eu sunt totul pentru tine.

Am iubit mai mulți odată,  
Dar ca tine pe niciunul,  
Am vrut doar să mai profit,  
Un minut ca să mai simt  
Ce simțeam când eram unul.

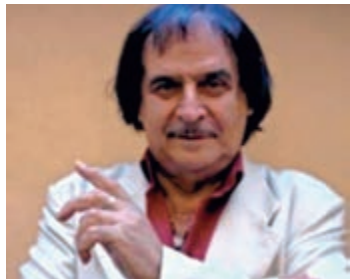
Și regret c-am renunțat la rege,  
Pentru a salva pionul,  
Greșeala mea, Alteța Ta,  
Erata nu se poate repara,  
Poate te-am pierdut, iubire,  
Dar am învățat mai bine,  
Că aproapele e totul,  
Și când totu-ți aparține,  
Parcă n-ai nimic în tine.

E adevărat, se știe,  
Când el pleacă nu-i de bine,  
Când dispăre, tu pierzi totul,  
Doar cenușa aprinde focul,  
Inimii pustii.

Și cad lacrimi ce provoacă,  
Uz în inima pustie,  
Cine știe? Poate,  
Încă mai ține la mine.

Te-ai gândit măcar o dată,  
Cătuși de puțin,  
Că o inimă bogată,  
A trecut prin suferință? ■

George V. GRIGORE



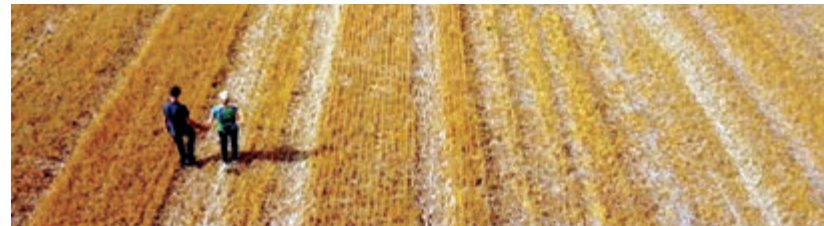
Actorul Cristian Popescu s-a născut la 24 ianuarie 1944 în București. După terminarea școlii primare și a liceului a început să lucreze la Uzina „23 August” din București, la un serviciu de proiectări. Având un talent înăscut spre teatru, s-a înscris în formația de teatru de amatori a uzinei. Uzina avea mai multe echipe artistice de amatori – corul, formația de dansurile populare, taraful de muzică populară, secția de muzică ușoară, brigadă artistică și altele. Echipa de teatru repeta pe atunci, în 1961, piesa „Celebru 702”. Fiind cooptat în această echipă, l-am cunoscut pe Cristian Popescu. Așa era pe atunci, ca tinerii nou angajați în uzină să facă parte dintr-o echipă artistică. În spectacol, mi s-a dat un rol mic, fugitiv, doar de un minut. Cristian avea un rol principal, avea mult talent și îl și pasiona actoria. Pe lângă serviciu și teatru, mai juca și în echipa de handbal „Metalul București”, a clubului uzinei. Antrenorul echipei de handbal era chiar tatăl actorului, care se numea tot

## Actorul Cristian Popescu – un as al dublajului de voci!

Victor COLONELU, regizor de film

Popescu Cristian, s-au „Nenea”, așa cum îi spuneau toți componenții echipei. În 1963, tânărul Cristian Popescu a fost admis la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică – I.L. Caragiale din București, pe care l-a absolvit în anul 1967. A avut o activitate artistică de peste 55 de ani, ca actor și cântăreț. A debutat la Teatrul de revistă „Constantin Tănase” unde a activat aproape 5 ani. Având și talent muzical, a lansat melodii cunoscute precum „M-am născut în România”, „Gabriela” și „Liliana”, care în scurt timp au devenit șlagăre. În anul 1980 a fost angajat de Teatrul de Operetă „Ion Dacian” din București, apărând în multe spectacole. Având și talentul deosebit de a imita diferite voci, a făcut dublaje în multe filme artistice românești. Așa a imitat vocile lui Radu Beligan, Grigore Vasiliu Birlic, Toma Caragiu, Dem Rădulescu, George Calboreanu, Iurie Darie, Octavian Cotescu, Liviu Ciulei, Virgil Ogășanu și George Mihăiță. A făcut dublaje de voci în filmele „Veronica” și „Veronica se întoarce”, imitându-i vocea lui Dem Rădulescu din rolul motanului Dănilă (1973), „Saltimbancii” (1981), „Ecatarina Teodoroiu” (1978), „Fram ursul

polar” și „Dragoste la 0 grade”. A avut și o lungă colaborare cu TVR, când a moderat emisiunea pentru copii „Tip, Top, Minitop” și a lansat melodiile compozitorilor Edmon Deda și George Grigoriu. În perioada 1965-1980 ne-a înfrumusețat copilăria prin dublarea vocilor marilor noștri actori cu un talent nemaipomenit, dublând voci și în multe filme de animație. Pe parcursul anilor a mai apărut în emisiuni de divertisment, unde a făcut și demonstrații de imitații de voci. Ca solist, a avut și 12 turnee în străinătate, cu diverse formații. A fost recompensat și cu multe premii la festivalurile de muzică. A fost un actor modest, cu mare talent. Talentul său este înăscut, valoros și merită readus în actualitate astfel încât noile generații să aibă și asemenea modele. În prezent actorul Cristian Popescu este pensionar și în luna ianuarie 2024 a împlinit 80 de ani și, din informațiile mele, s-a retras la Brașov. ■



## Documentarul „De la marginea lumii” sau tinerii care nu pot fi integrați în niciun sistem

Alina Amza și echipa ei de la TVR ne-au propus documentarul „De la marginea lumii”. Dacă pentru copiii diagnosticați cu afecțiuni din sfera autismului se caută soluții, se discută în emisiuni televizate, se înființează asociații și organizații non-guvernamentale, se încearcă integrarea lor în societate, nu același lucru se întâmplă cu ei odată ce au atins majoratul. Pentru prima dată, cinci mame vorbesc despre copiii lor, astăzi ajunși aproape de vârsta adultă, tineri care nu au niciun viitor, nu pot fi integrați în niciun sistem, singura șansă la o viață demnă fiind doar familie, atât cât a mai rămas din ea. România nu are adulți cu autism. La 18 ani, copiii cu autism dispar din evidențele statului. Posibile soluții pentru adulții cu autism sever au fost trimise, periodic, autorităților, începând cu 2010, fără a se schimba, însă, nimic de atunci. Cum ni se schimbă viața atunci când copilul dorit se naște cu autism? Renunțăm la noi și la toate visele noastre pentru a ne adapta întreaga viață LUI, într-o lume lipsită de empatie, în care autoritățile știu doar să se ascundă în spatele hârtiilor. De data aceasta, 5 mame au avut curajul să-și spună povestea pe care, până acum, nu le-a ascultat-o nimeni. Liuba Iacoblev (Autism Romania), Ileana Vicoveanu, Steluta Moiescu (Hope from NIA), Jenny Tecsan și Ioana Tiberian au dezvăluit, cu forță, dar și cu întreaga iubire pentru copiii lor, felul în care fac față provocărilor fiecărei zile. Le mulțumim pentru curaj și nu uităm să ne înclinăm în fața unei echipe de producție minunate: Dan Gheorghe (director de imagine), Ionuț Andrei (dirijorul tuturor cadrelor), Adrian Maranca, Camelia Vasile, Cristian Tudor Stănescu și, nu în ultimul rând, producătorului „Dosar România”, Răzvan Butaru, pentru suportul necondiționat. Radiografia întregului fenomen a fost prezentată de Alina Amza în documentarul „De la marginea lumii”, care a deschis „Dosar România”, din 19 octombrie 2023, la TVR 1. ■

George V. GRIGORE

## Aurel Petrescu – Pionier al filmelor românești de desene animate Cel care a creat filmul „Păcală în lună” acum peste 100 ani



George V. GRIGORE

Pentru a ajunge la pasiunea de o viață a lui Aurel Petrescu trebuie să vedem mai întâi ce se întâmplă pe mapamond. Astfel, la 5 decembrie 1901, se naște la Hermosa Illinois (SUA) Walt Disney. El și fratele său Roy au fondat „Walt Disney Production”, cu cea mai mare creație a lor, Mickey Mouse. În anul 1929, Walt creează „Silly Symphonies”, animație cu care îi aduce în universul Disney pe noi prieteni ai lui Mickey, Minnie Mouse, Donald Duck, Goofy și Pluto. Imediat după aceea este scos pe piață „Flowers and Trees”, prima animație colorată și prima animație care câștigă Premiul Oscar. În anul 1933 apare „The Three Little Pigs”, iar cântecul de generic „Who’s Afraid of the Big Bad Wolf?” devine cântecul întregii națiuni în mijlocul Marii Depresiuni. În 21 decembrie 1937 are premiera în Los Angeles, „Snow White and the Seven Dwarfs”, primul film animat de lung metraj. Încasările ajung la incredibila sumă de 1.499 de milioane de dolari, în ciuda Marii Depresiuni și câștigă 8 premii Oscar. În următorii cinci ani, „Walt Disney Studio” adaugă la

filmele animate de lung metraj producțiile „Pinocchio”, „Fantasia”, „Dumbo și Bambi”. Apoi au urmat „Cinderella”, „Alice în Wonderland”, „Peter Pan”, „Lady and the Tramp”, „Sleeping Beauty” și „101 Dalmatians”. Mai mult de 100 de animații au fost produse de studioul său. În anul 1955, Walt deschide primul Disneyland, un parc de distracții tematic, unde vizitatorii se puteau întâlni cu personaje Disney. Acum, în ziua de astăzi, sunt cinci parcuri Disney pe mapamond (din care 2 în America de Nord). Cam în același timp, primele filme de animație românești au fost realizate de Aurel Petrescu (1897-1948), operator de imagine, regizor, publicist, grafician, caricaturist, ilustrator de carte și creator de benzi desenate. Producțiile cinematografice românești nu ar mai fi cunoscute aprecierile de astăzi fără un pionier precum Aurel Petrescu. La vârsta de 23 de ani reușea să creioneze primul personaj animat românesc, „Păcală”. Aurel Petrescu, regizor și operator de film, s-a născut la 30 august 1897, în București. Se remarcă în cinematografia românească în 1920, când l-a creat pe „Păcală”, primul personaj de desen animat. Tânărul desenator avea 23 de ani și astfel devenea pionierul animației românești. Aurel Petrescu i-a avut drept modele pe frații Fleischer - astăzi Studiourile de animație Paramount (personaje Bett Boop, Popeye, Superman) și pe inconfundabilul Walt Disney. „Fleischer Studios” este un studio de animație american fondat în 1929 de frații Max și Dave Fleischer, care au condus compania de la înființare până la achiziționarea acesteia de

către Paramount Pictures, compania-mamă și distribuitorul acesteia de filme. În apogeul său, „Fleischer Studios” a fost un producător principal de desene animate pentru teatre, „Walt Disney Productions” fiind concurentul său principal în anii 1930. Artistul Aurel Petrescu a debutat ca desenator și caricaturist, la 18 ani, în revista „Rampa”, continuând creația sa satirică și în revista „Teatrul de mâine”. În paginile revistei se regăseau caricaturile unor mari oameni de cultură. Printre nume regăsim pe: Barbu Ștefănescu Delavrancea, Mihail Sorbul, Mihail Sadoveanu, Ion Minulescu, Maria Ventura, Constantin I. Nottara sau Elvira Popescu. În capitală va colabora și la revistele „Cinema” și „Universul” și va crea numeroase filmulețe animate. Lucrările sale, din păcate, s-au pierdut în negura timpului, însă specialiștii au găsit un album cu 240 de fotografii. Datorită acestor „capete de plan” s-a putut analiza opera celui mai prolific autor din epoca de pionierat a animației românești. Filmele de animație ale lui Aurel Petrescu au fost „Păcală în lună” (1920) „comedie bufă cu desene animate”, „D-ale zilei I”, „revistă umoristică”, și „D-ale zilei II” (1923), „Păcală amoretat” (1925), „D-ale zilei III” cu subtitlurile „Politică”, „Modă”, „Finanțe”, „Import”, „Export” și „Motanul în



lună” (1926), „D-ale zilei IV”, „Femeia, de la Eva până în zilele noastre”, „Bărbatul, de la Adam până azi”, „Proverbe ilustrate și satira politică Capete – Figuri politice” (1927). Anul 1927 este ultimul an al carierei sale în filmul de animație. Va reveni în atenția publicului de abia în 1947, când va căuta ajutor pentru producția a două filme inspirate după basmele lui Creangă. Din cauza morții sale fulgerătoare, cele două proiecte, „Punguța cu doi bani” și „Capra cu trei iezi”, nu au mai putut fi realizate. „Păcală în lună” este primul film românesc de desene animate, realizat pe 4 aprilie în anul 1920 de pionierul acestui gen cinematografic, Aurel Petrescu. „Comedia bufă cu desene animate” așa cum însăși autorul o prezenta, a fost creată la Casa de producție „Soarele”, deținută de germanul Erich Pommer. Filmul a fost prezentat publicului în același an, la Cinematograful Militar din Capitală. Primul desen animat arăta imagini bizare cu personajele întâlnite pe Lună. Filmul tratează povestea unei nave cosmice care plutește dincolo de Polul Nord, către zări selenare. Un căpitan vede prin ocheanul său podul de la Cernavodă, Catedrala Notre Dame, Colosseumul și alte obiective turistice de pe Pământ. Pentru ca personajele să ajungă pe Lună, autorul a creat diverse și amuzante aparate de zbor. E vorba de zeppeline și rachete, un elicopter sub forma unui tramvai. Personajele întâlnite pe Lună sunt foarte ciudate: un cocoș cu

cap de elefant, un elefant cu cap de cocoș, o barză cu cap de porc, un câine cu cap de rață. Desenele animate au avut un succes nebun, iar regizorul Petrescu va continua să pună pe peliculă noi secvențe cu Păcală. Au urmat „Păcală amoretat” (1625), „Păcală și Tândală la București” (1926). Între anii 1923 și 1927, realizează un ciclu de desene animate umoristice grupate sub denumirea de „D’ale zilei”. În martie 1926, Aurel Petrescu regizează comedia cinematografică „Păcală și Tândală” la București, cu Ion Manu și Aurel Athanasescu în rolurile titulare. Între anii 1942-1944 editura „Centrala Presei” a publicat broșura cu benzi desenate „Hazul Copiilor”, unde se regăsea și „Povestea lui Harap Alb” desenată de Aurel Petrescu. Totuși, cel mai vechi desen animat românesc care a rămas până în zilele noastre poartă semnătura lui Marin Iorda, personajul „Haplea”, pe care el îl făcuse celebru în caricaturi, și din 1927 l-a transferat în filmul de desen animat. Aveau să mai treacă ceva ani până la apariția unui alt ilustrator pionier al animației românești, Ion Popescu-Gopo. Cel care avea să câștige Premiul „Palme d’Or” la Festivalul de Film Internațional de la Cannes, pentru filmul de scurt metraj „Scurtă istorie”, în care personajul principal era „omulețul Gopo”. „Pionierul” Aurel Petrescu a realizat în scurta sa carieră un număr de 70 de pelicule de animație, filme de ficțiune sau publicitare. Aceasta este amintirea sa nepieritoare! ■

Surse: [leviathan.ro](http://leviathan.ro); [momenteistorice.ro](http://momenteistorice.ro); [jurnalfm.ro](http://jurnalfm.ro); [wikipedia.org](http://wikipedia.org); [al.ro](http://al.ro); [lyberti.com](http://lyberti.com); [darsgroup.net](http://darsgroup.net); [ziuaconstanta.ro](http://ziuaconstanta.ro); [voceanationala.ro](http://voceanationala.ro); [aarc.ro](http://aarc.ro); [cuzanet.ro](http://cuzanet.ro)

## Dansul „Chilabaua de la Brănești” va reînvia



Ce ne propunem noi, Asociația Culturală Brănești pentru noul an? Provocarea anului 2024, reînvierea unui dans foarte popular la Brănești în anii 50, numit „Chilabaua ca la Brănești”. Dansul era jucat inclusiv de „cuci”, seara la hora finală de Ziua Cucilor (lăsată secului de brânză). Folcloriștii Gh. Popescu-Județ și Gh. Găman descriu jocul în

lucrarea „Jocuri populare din regiunea București”, 1961. „Chilabaua face parte din repertoriul de dansuri populare al comunei Brănești de lângă București, unde întâlnim jocurile: Brăul, Pambriul, Hora, Sârba, Țiitura, Cadâneasca, Mâioasa, Geamparalele, Vlășceanca și Țigăneasca. Populația comunei Brănești este formată în majoritate din locuitori de origine bulgară, veniți aici în secolul trecut. În repertoriul local am găsit și hore bulgărești cu influența pașilor românești ca: Baci Dobre, Răcăță, Mihailtărăcă și Iscărcioncătă, care înseamnă „Scrântita”. Le mai știu juca doar câțiva bătrâni trecuți de 70 de ani care mai vorbesc încă puțin bulgărește. Ei sunt Gh. Tudor, azi în vârstă de 78 de ani, Dobre Barbu, de 74 de ani, fost vătaf la joc, Ilie Nediu, de 76 de ani, Ștefan Gata, de 75 de ani, Velicu Răvășică, de 55 de ani și Nicolae Dascălu, de 60 de ani, cel care lucrează „chipuri” pentru „cuci”.

În Brănești se mai practică și azi obiceiuri vechi ocazionale ca: „salcia”, „cucii”, „lazăru”, „paparuda”, iar bătrânii își mai amintesc și acum de „scaoian”. „Cucii” este un obicei care are loc în ziua carnavalului de primăvară. Cu acest prilej, care se sărbătorește în mare petrecere și veselie, tinerii de 17-18 ani se îmbracă mascându-se în „cuci” și ies pe ulițele satului cu un fel de bici în mână, numit „pământul”. E o sfoară groasă de care este legată o opincă. Dacă vre-un trecător are „ghinionul” să se întâlnească cu acești „cuci”, e bătut cu pământul și luat în batjocură, fiind supus la diferite cazne, să se târască pe pământ, să facă tumbe. Poate fi scutit de toate acestea dacă se încumetă să cinstească „cucii” cu bani. Pe vremuri, această sărbătoare îi înspăimânta grozav pe boieri care păreșeau conacele fugind la București de frica bătăii. Căci folosind acest prilej, la adăpostul măștilor, slugile băteau stăpânii, fără ca

aceștia să aibă posibilitatea de a le pedepsi. Dacă vreo trăsură boierească era prinsă înainte de a fi ieșit bine din sat, „cucii” o răsturnau în șanț sau îi obligau pe călători să-i plătească. Tot în această zi, ei năvăleau prin conace și în locul boierilor fugiți, îi snopeau în bătaie pe vechii și administratori. Pe ulițele satului, până departe, se auzeau strigătele,

chiotele și pocniturile de bici ale „cucilor”. Când era răzbit de foame, fiecare „cuc” se ducea să prânzească la fata iubită care îl aștepta cu masa pregătită și îndestulată. Seara se adunau cu toții în mijlocul satului și jucau „Chilabaua” și alte jocuri, încheind astfel ziua de petrecere ai cărei stăpâni - o dată pe an - erau numai ei”. ■



prof. metodist Sebe Marius Ovidiu



## „Hora Unirii” din porțelan - cadoul unicat realizat la Alba Iulia pentru Nicolae Ceaușescu

George V. GRIGORE

În perioada de dinainte de 89, moda expunerii de bibelouri în vitrine era binecunoscută, ca și prezența „celebrului” pește de sticlă pe televizor. Un astfel de bibelou surprinde și astăzi prin dimensiuni și unicitate. Este vorba despre o „Hora a Unirii” din porțelan, realizată în 1975 la fabrica „Porțelanul” din Alba Iulia și care a fost expusă în cadrul manifestărilor dedicate sărbătoririi Zilei Naționale a României. Obiectul unic ar fi fost un cadou pentru Nicolae Ceaușescu. Hora Unirii realizată în urmă cu aproape 50 de ani este reprezentată de o hartă din porțelan a României, care are pe margine 38 de personaje (19 perechi) îmbrăcate în costume tradiționale din toate zonele țării. În mijlocul hărții este realizată o coloană înaltă, ce simbolizează Columna lui Traian, monument antic ridicat în capitala Italiei, la Roma. Ansamblul din porțelan, unic în România, se află în Muzeul Societății Apulum Alba Iulia, fosta „Porțelanul”. A fost prezentat publicului la Centrul de Informare Turistică, din Palatul Principilor, în Cetatea Alba Carolina, până la sfârșitul lunii ianuarie 2024. În vizitele sale din întreaga țară, Ceaușescu voia să primească diverse cadouri. Știa că

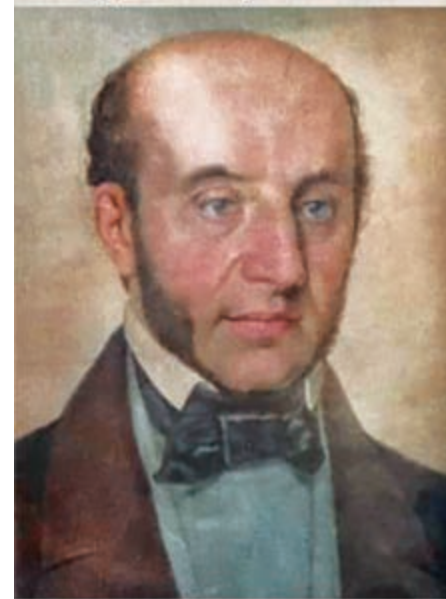
la Alba Iulia sunt meșteri pricepuți în domeniul prelucrării porțelanului, care puteau realiza obiecte deosebite. La cererea lui, oamenii muncii din întreprinderi se mobilizau și trebuiau să își transforme „admirația și prețuirea” în cadouri simbolice, dar de valoare. Cadourile erau oferite cu ocazia vizitelor soților Ceaușescu la Alba Iulia sau trimise la București, de ziua lor, ori cu ocazia altor evenimente. Toate obiectele destinate soților Ceaușescu erau realizate în cel puțin două exemplare, pentru a putea fi rapid înlocuite dacă s-ar fi întâmplat ceva cu ele. Versurile pentru cunoscutul cântec „Hora Unirii” au fost scrise de Vasile Alecsandri (unul dintre cei mai importanți pașoptiști) și publicată pentru prima dată în 1856, în revista „Steaua Dunării”, condusă de Mihail Kogălniceanu. Avea însă să devină cunoscută abia după ce compozitorul moldovean Alexandru Flechtenmacher (fost director la Conservatorul de Muzică și Declamațiune din București) a compus muzica. „Hora Unirii” a devenit un simbol național odată cu Unirea Principatelor, iar dansul în cerc simbolizează unitatea spirituală și egalitatea între români. ■

Surse: ziare.com; alba24.ro

## 225 de ani de la nașterea lui Petrache Poenaru, socrul lui Nicolae Iacovache, moșierul de la Vadul Anei (Brănești)

Pe 10 ianuarie 2024 s-au împlinit 225 de ani de la nașterea creatorului steagului României moderne, participant la Revoluția de la 1848 și unul dintre organizatorii învățămîntului național. A fost primul care a strâns date despre Tezaurul de la Pietroasa, a brevetat la Paris o invenție ingenioasă, numită de el „condei portăreț”, Petrache Poenaru, socrul lui Nicolae Iacovache, moșierul de la Vadul Anei (comuna Brănești).

**Educația - prima mare nevoie a unui popor.**  
**Petrache Poenaru**



Renumitul inventator român Petrache Poenaru are o legătură cu Brăneștiul prin fiica sa cea mare Smaranda, care se căsătorește cu Nicolae Iacovache, moșierul de la Vadul Anei. La 10 ianuarie 1799 se naște Petrache Poenaru, inventatorul „Condeului portăreț fără sfârșit, alimentându-se însuși cu cerneală”. Petrache Poenaru a avut trei fete, Smaranda, Elena și Caliopi. Cele două din urmă au murit la vârste fragede, iar pe la 17-18 ani, Smaranda s-a îmbolnăvit și ea de o boală grea. Socotind că poate slăbește din cauza dragostei, părinții s-au grăbit să o căsătorească cu fiul generalului Iacovache, fost ministru de război sub domnia lui Cuza Vodă. Nicolae Iacovache a trăit 73 de ani (1836 -1909) și a fost prefect și senator. În anul 1865, Nicolae se căsătorește cu tânăra de 18 ani, Smaranda, cu care va avea o fată pe nume Maria (Meta) Iacovache. După ce a născut-o pe Maria, Smaranda s-a stins, bolnavă de ftizie. La murit la Veneția, departe de părinții ei, în martie 1867, pe când avea doar 20 de ani. Pentru Petrache Poenaru această ultimă lovitură a fost cumplită, l-a zdruncinat adânc, iar durerea nu s-a stins până la sfârșitul vieții. Vlăguit de muncă și de agitația vieții, gârbovit de bătrânețe și cu mintea slăbită, Petrache Poenaru se stinge în anul 1875. Nicolae se va recăsători cu Elena Rizzo Nerulo, cu care va avea un fiu pe nume Alexandru, fratele vitreg al Mariei Iacovache. Cele trei fete Poenaru, Elena, Caliopi și Smaranda odihnesc împreună cu familia Iacovache, în aceeași incintă din cimitirul Bellu, nu departe de mormântul părinților Petrache și Caliopi Poenaru. ■

prof. metodist Sebe Marius Ovidiu

## Evocări de ianuarie

Cum altfel, decât cu recunoștință, respect și venerație am putea vorbi despre cele două momente importante din istoria și cultura română, sărbătorite, an de an, pe 15 respectiv 24 ianuarie. CCD Ilfov onorează cum se cuvine aceste aniversări.

Ziua Culturii Naționale, ziua nașterii lui Mihai Eminescu, ne-a prilejuit momentul de evocare, „Itinerarii culturale românești”, unde am avut ca invitați câțiva oameni dedicați promovării active a valorilor culturale românești.

În alocuțiunea cu titlul „De la lectură la cultură”, dr. George V. Grigore, conferențiar la Universitatea Hyperion din București, a evocat personalitatea lui Eminescu și ceea ce a reprezentat momentul EMINESCU pentru devenirea limbii și culturii române.

De asemenea, a prezentat principalele direcții de acțiune ale CJCPCT Ilfov, cu accent pe promovarea în rândul tinerei generații a modelelor și valorilor culturale autentice. Cu această ocazie ne-a adus câteva exemplare din cele mai noi lucrări ale sale: „Tezaur și comori din România”, „Improvizația scenică-o mare artă” și „România – comoara ascunsă”, apărute la Editura Stefadina în 2022.

Prof. Marius Ovidiu Sebe, președintele Asociației Culturale Brănești, împreună cu Alexandru Rădună, directorul GrupOnlineBrănești, au avut intervenții despre „Începuturile organizării activităților culturale la Brănești”, respectiv „Conexiuni: legăturile marelui poet Mihai Eminescu cu Brăneștiul”. În continuarea periplului de gânduri și idei despre cultura română și marea creație poetică eminesciană, Traian Drumcea, pasionat de lumea poeziei și versificației, a citit din propriile creații.

O evocare a unor vremuri de altădată s-a dorit a fi și prezentarea „Pomi Luceafărul-trasee biografice eminesciene”, realizată de Carla Mihalceac, profesor de Limba și



literatura română la Liceul Tehnologic „Cezar Nicolau” din Brănești. Cu ajutorul talentatelor eleve: Andreea Nacu, Larisa Stan și Emilia Nicola de la Liceul Tehnologic „Cezar Nicolau” Brănești am rememorat principalele traiectorii ale biografiei eminesciene: de unde a pornit, unde a văzut lumina zilei și apoi, cronologic, pe unde l-au purtat pașii și năzuințele devenirii marelui poet.

Au însoțit minunat evocarea, completând (culinar) prezentarea și cele trei coșuri cu alivenici, celebra plăcintă moldovenească, preferata lui Mihai Eminescu, realizată în atelierul de gastronomie al liceului de maestru șef Horia Virlian.

La masa ideilor s-au alăturat alte două prezentări: „Identitate și universalitate în istoria culturii române” (director CCD Ilfov, prof. dr. Florin Petrescu) și „Mesaje culturale românești în mobilități Erasmus+” (prof. metodist Simona Gabriela Luca).

Nu în ultimul rând trebuie precizat că în sala de festivități și-au găsit locul cărți, materiale, fotografii din colecția Bibliotecii CCD Ilfov, într-o frumoasă expoziție intitulată „Eminesciana 2000” (anul înființării Bibliotecii CCD Ilfov). De asemenea, au fost prezente, colorând ambientul, și lucrările, desenele create de elevii Liceului Teoretic „Traian Lalescu”, sub coordonarea prof de Educație plastică Georgeta Melnic. Pentru a doua aniversare - 165 de ani de la Unirea Principatelor Române - ne-am rezervat ziua de 25 ianuarie pentru a reliefa aspecte mai puțin cunoscute, din culisele înfăptuirii acestui proiect mareț.

Organizată de CCD Ilfov în colaborare cu Societatea de Științe Istorice-filiala Ilfov, moderată de directorul prof. dr. Florin Petrescu, cele două ore rezervate dezbaterii s-au dovedit insuficiente pentru aspectele deosebit de captivante împărtășite de vorbitori: dr. Tiberiu Tănase, (col. r), directorul CCD Ilfov, prof. dr. Florin Petrescu și prof. Marius Ovidiu Sebe. Conf. dr. la Universitatea Hyperion, cercetător documentarist al Academiei

Române, dr. Tiberiu Tănase a surprins în prezentarea sa momente, fapte și personalități mai puțin prezentate în manualele de istorie, a adus noutăți bibliografice necesare, dar și informații cu privire la modul cum trebuie privită Unirea Principatelor nu ca pe Unirea Mică, ci din perspectiva realizării și dezvoltării principalului deziderat: unitatea tuturor românilor, realizarea României moderne. Prof. Florin Petrescu a relatat despre „Cazul Pisoschi”, din dublă perspectivă, de doctor în istorie, dar și de stră-strănepot al colonelului Nicolae Pisoschi, cel care a avut un rol decisiv atât în nominalizarea și alegerea lui Al. I. Cuza la Domnia Moldovei din partea „partidei naționale”, cât și în alegerea acestuia ca Domn al Țării Românești. Putem să amintim că Elena Cuza, soția lui Alexandru Ioan Cuza, a relatat într-un interviu acordat în 1909, cu doar câteva luni înainte de a muri, despre acest moment și l-a pomenit pe colonelul Nicolae Pisoschi: „În seara de 3-4 ianuarie, pe când ședeam la masă în Iași, au venit la noi câțiva amici, printre care și fratele său de arme, colonelul Pisoschi, ca să-l roage să vie negreșit după masă la «Elefant», o sală de adunare, unde ședea Costache Rolla, căci așa s-au hotărât naționaliștii ca să se lege cu toții în acea seară asupra persoanei de susținut la domnie. Cuza, cu toate rugămintele amicilor săi, n-a voit să se ducă, deși eu am insistat pe lângă dânsul, și le-a spus: «Faceți voi ce credeți, căci pe oricine veți alege dintre ai noștri, eu aprob și semnez cu amândouă mâinile, numai Mihalache sau Grigore Sturza să nu fie!». Și a plecat la teatru”. La întâlnirea din 3 ianuarie membrii Partidei Naționale se certau pe nominalizări și nu reușeau să ajungă la un candidat unic. Colonelul Nicolae Pisoschi a ridicat vocea și a cerut să se facă liniște după care l-a propus pe Alexandru Ioan Cuza ca domnitor.



Horiana Arghira Petrescu, bibliotecar CCD Ilfov

Fără un cuvânt, a tras sabia din teacă: „Dacă nu-l alegeți pe Cuza domn, eu vă tai pe toți aici! Ați înțeles? De aici, nu iese nimeni ne betegit dacă nu alege cum spun eu!”. În Marea Adunare electivă a Moldovei, Partida Națională, și ea divizată, era formată din boieri liberali, orășeni și țărârimi, avea 33 de deputați din 50, deținând astfel controlul. Lor li se opunea Partida Conservatoare, formată din mari boieri și clerici care își doreau ca domn pe Grigore Sturza. Totodată, se milita pentru aducerea unui prinț străin.

După câteva ore de la alegerea lui Al. I. Cuza ca Domn al Moldovei, Pisoschi gonia spre București înaintea delegației oficiale a Moldovei, pentru a-i convinge și pe munteni să-l aleagă pe Cuza Domn al Țării Românești, ceea ce s-a întâmplat la 24 ianuarie 1859.

Nicolae Pisoschi l-a urmat pe Al. I. Cuza în calitate de comandant al Gărzii de pază și l-a slujit până la abdicare, fiind „umbră” lui Cuza. Deși domnitorul îi datora mult, după acțiunea sa energică de la Sala „Elefant” din Iași, Pisoschi a preferat să rămână doar prietenul apropiat al lui Cuza.

Tot la capitolul relatări inedite se înscrie și prezentarea prof. Marius Ovidiu Sebe care a sintetizat momente importante din viața lui Calinic de la Cernica, un militant activ pentru Unirea Principatelor Române. Pe atunci episcop de Râmnic, Calinic participă la ședințele Divanului obștesc, iar, din toamna anului 1857 face parte din Adunarea Divanului ad-hoc al Țării Românești, ca deputat din partea clerului oltean. Prof. Sebe a evocat un aspect impresionant din activitatea arhierului și anume, că într-o circulară către protopop și egumeni, arhierul Calinic cerea „să se facă rugăciuni în toate bisericile pentru unirea românilor într-o singură voință și cuget ca să ceară pe cale legiuită viața patriei lor”.

Ca și în cazul Zilei Culturii, ziua de 24 ianuarie a fost un bun motiv pentru biblioteca CCD Ilfov să-și etaleze colecția de cărți pe tema Unirii, într-o miniexpoziție de carte. Colecția Bibliotecii CCD s-a îmbogățit cu donațiile de carte făcute de dr. Tiberiu Tănase, foarte utile celor care doresc să se informeze pentru a transmite la clasă, elevilor, o perspectivă corectă și actuală asupra acestui subiect: UNITATEA ROMÂNILOR, DE LA UNIREA PRINCIPATELOR LA MAREA UNIRE. ■



Florin PETRESCU, Director CCD Ilfov

27 ianuarie, Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului a fost un prilej de reflecție asupra unui eveniment despre care pe măsură ce trece timpul parcă, tot mai mult am vrea să știm CUM A FOST POSIBIL? Ca-n fiecare an, am răspuns invitației Institutului „Elie Wiesel” de a participa la evenimentul comemorativ organizat cu acest prilej. În colaborare cu Institutul Goethe din București, Muzeul Național al Țăranului Român, cu sprijinul Ambasadei Republicii Federale Germania în România și Independența Film, în acest an au fost organizate Zilele filmului-Memoria Holocaustului. Așadar, am participat, la Muzeul Țăranului Român în data de 25 ianuarie la deschiderea evenimentului și apoi în următoarele două zile la proiecțiile filmelor din program.

Alocuțiunile înalților reprezentanți ai instituțiilor

## Comemorare spre neuitare

organizatoare au avut un mesaj comun și anume acela al importanței istoriei și a memoriei întâmplărilor, evenimentelor, faptelor care s-au petrecut și, mai ales, a învățămintelor desprinse din acele evenimente, fapte de tristă, groaznică amintire, cum a fost Holocaustul. Filmele proiectate au fost producții artistice internaționale și documentare care aduc în prim-plan rolul trecutului, importanța promovării memoriei și ne vorbesc despre cum Holocaustul și-a pus amprenta nu doar asupra victimelor/supraviețuitorilor, ci și asupra generațiilor care au urmat.

Producția lui Volker Koepp „Herr Zwilling und Frau Zuckermann / Domnul Zwilling și doamna Zuckermann” deschide seria ecranizărilor din acest an și documentează viețile ultimilor doi supraviețuitori ai Holocaustului, născuți în Cernăuți. Dl. Ziwilling și dna. Zuckerman sunt cei care ne ajută să descoperim fragmente din istoria comunității evreiești din Cernăuți în perioada Holocaustului și, totodată, ne vorbesc despre ce înseamnă să reiei viața după o astfel de tragedie sau cum s-au adaptat generațiile care au urmat.

Filmele au pus accentul pe rolul memoriei și conștientizarea relației dintre trecut și prezent. Au fost vizați și copiii, cei mai mici iubitori de filme de animație, care au putut viziona filmul „Where is Anne Frank?/Unde este Anne Frank?”, o animație care urmărește călătoria lui Kitty, prietena imaginară a Annei Frank. Kitty se trezește în Amsterdamul din zilele noastre, convinsă fiind că Anne trăiește, pleacă în căutarea ei, adresând noilor

generații un mesaj plin de speranță și generozitate. Un alt film deosebit de interesant a fost „Everything is Illuminated/Totul este iluminat” - o construcție atipică care abordează un registru ușor comic, ne aduce informații despre istoria comunităților de evrei de pe teritoriul Ucrainei de astăzi, din perioada Holocaustului. Adaptare a romanului lui Jonathan Safran Foer, filmul ne ghidează spre conștientizarea conexiunii pe care o avem cu trecutul, spre înțelegerea faptului că istoria nu poate fi îngropată, iar dacă o ignorăm, riscăm să repetăm aceleași greșeli.

Duminică, 28 ianuarie a rulat „A Journey into the Holocaust/O călătorie în adâncurile Holocaustului” care ne-a prezintat mărturii cutremurătoare despre atrocitățile care au distrus milioane de vieți, despre factorii care au favorizat producerea acestei tragedii, avertizându-ne în privința posibilității apariției altor genocide.

„La Rafle/Razia”, în regia lui Rose Bosch, a încheiat seria filmelor pe tema Holocaustului. Producția artistică narează povești de viață ale copiilor și familiilor de evrei din Paris care în vara anului 1942 au fost arestați, trimiși în lagăre de concentrare de pe teritoriul Franței și ulterior la Auschwitz.

Toate aceste vizionări, întregul eveniment la care am participat mă îndreptătesc să spun că revenirea la acest moment din istoria omenirii este absolut necesară pentru a înlătura orice posibilitate de repetare a monstruoaselor atrocități comise împotriva unor oameni nevinovați. ■